

Ingyenfüzet: „A gazda teendői az őszi bekötés előtt.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-u. 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 45. szám.

Vasárnap, november 9.

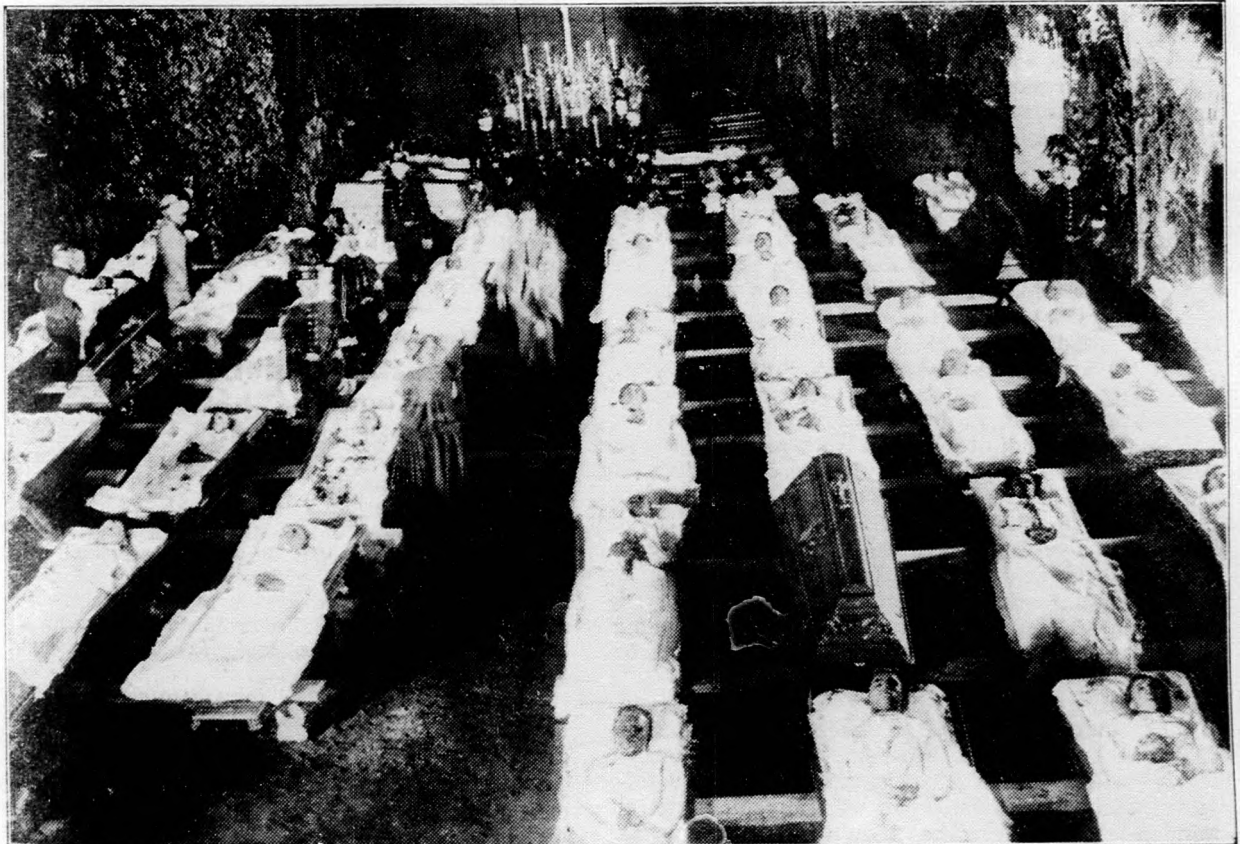
A szerkesztőség új címe: Budapest, V. Báthory-utca 24.

Tiszta tejet a pohárba.

Irtá: Schandl Károly dr.

Nemcsak a borban van igazság, hanem a tejben is. Nagy hiba, hogy szerzte az országban sok — bár jóhiszemű — kiszólást hallunk a tejkérdés körül, anélkül, hogy az ítélkezők a tényállással tisztában lennének. A helyzet az, hogy ma négymillió liter tej

kerül eladásra naponta az országban, s ebből csak 400.000 liter lehet eladni friss tej gyanánt. A többit vajnak kell feldolgozni. A vaj nagyrészét az országban nem lehet eladni, hanem külföldre kell kiszállítani. Tiszta dolog, hogy azért a tejért, amelyet vala-

Az altsdorfi szörnyű bányakatasztrófa áldozatai a ravatalon.

mely tejvállalat nem tud eladni friss tej formájában, hanem vajjá, vagy sajtá kell feldolgozni, nem adhat annyi árat, mint a friss tejért. Ennek pedig az oka az, hogy Németországban, ahová vajkivitelnünk nagyrésze irányul, egy év alatt a vajárak felére estek.

Máskép áll a dolog azzal az egytizedrésznyi tejmenyisséggel, amelyet főleg a fővárosban adnak el a tejvállalatok. Ezért a tejért a vasuti költség leszámításával a gazdák hozzávetőleg 17—18 fillért kapnak. Ezt a tejet a tejvállalat a vasutról az üzembe szállítja, ott pasztörizálja, új edényekbe önti és a közvetítő kereskedő boltjába szállítja. Ezért a munkáért a tejvállalat ugyanannyit kap, mint a közvetítő kereskedő, aki egyszerűen kiméri a tejet. A visszamaradt tejet a legtöbb tejvállalat visszaveszi. Így lesz 36 fillér a tej ára kicsiben Budapesten. Amennyire nem lehet mondani csak egy általánosságban, hogy a 10 filléres tejből lesz Budapesten 36 filléres tej, mert a 10 filléres tejből vaj lesz, úgy joggal kifogásolta a Faluszövetség, hogy a budapesti közvetítő kereskedők 7—8 fillér közvetítési díjat szednek a tej után. A fővárosi fogyasztási szövetkezetek önként lemondtak 4 fillér közvetítési díjról s leszállították a tej kicsiben árát 32 fillérré. Mivel nem áll az, mintha a szövetkezetek államsegélyt kapnának üzleti költségeikre, bizonyosan a magánkereskedők is megtehetik ugyanezt. Az igazság az, hogy a magánkereskedők is hajlandóknak mutatkoznak erre az engedményre. Mivel azonban a falusi termelő sokkal nagyobb válságban van, mint a városi fogyasztó, a Faluszövetségnek az az álláspontja, hogy ezt a közvetítőknél megspórolt 4 fillért a termelő gazda kapja, aki mégis legtöbbet dolgozik és költ a tejért. Még helyesebb lenne, ha ez a megtakarított 4 fillér kihatna a feldolgozási tej értékesítésének a megkönnyítésére is.

Fűszerkereskedők és a tejvállalatok sokat beszélnek a betörő tejről is. Így hívják a Budapesthez közeli falvakból bejövő tejet, amelyet a falusi milimárik közvetlenül hoznak be a városba. A főváros, a vállalatok és a fűszerkereskedők ezeket a tejeiket ki akarják szorítani a fővárosból. A Faluszövetség felkarolja a közeli falvak termelőinek érdekeit s remélhetőleg a falvakat összehozva a fővárossal és a szervezetekkel, olyan megoldást fog találni, amely a nagy közegészségügyi és közgazdasági érdekek mellett a közeli falvak kisgazdáinak érdekeit is érvényre juttatja.

A tej értékesítése kétségtelen egyre nehezebb lesz. Nagyatádi Szabó István miniszter nagy előrelátásról tett tanúságot, midőn az agrárszövetkezetekkel együtt megindította a tejszövetkezetek újjászervezését, amint igazság az, hogy a tejszövetkezetek és azoknak a földművelésügyi kormány legközvetlenebb ellenőrzése és felügyelete alatt álló központja távol áll minden nyereszkezdéstől és kartellörekvéstől, úgy azt is kell minden gazdának tudni, hogyha ma ez a tejszövetkezeti szervezet nem lenne, akkor nagyon kevés vaj- és sajtterméket tudnánk a külföldre vinni s ennek folytán a távolabbi vármegyék falvai tejuket egyáltalán nem tudnák értékesíteni.

A tejtermelés jövője érdekében minden lehető módon elő kell mozdítani a hussértékek tenyésztését és értékesítését. Ezen a módon a feldolgozásra kerülő tej is jól értékesül a gazda számára s midőn a tejszövetkezeti mozgalom ebben az irányban követ el minden lehető, a legjobbat teszi a tejtermelő gazdák érdekében.

A Kormányzó Ur felavatta az orvosok házát.

Budapesten a Gyáli-úton, az Országos Közegészségügyi Intézet mellett, az amerikai Rockefeller-alapítvány támogatásával a népjóléti minisztérium hatalmas háromemeletes palotát emelt, amelyben elhelyezést nyert az állami ápolónő- és védőnőképző-intézet és az orvosok háza. A diszes épületet október hó 27-én, délelőtt tizenegy órakor avatta fel Horthy Miklós kormányzó. A kormányzót az épület előcsarnokában Ernszt Sándor dr. népjóléti miniszter fogadta, aki végigkálauzolta az államfőt az újonnan épült palotában. A kormányzó beszéd keretében adta át rendeltetésének a védőnőképző-intézetet és az orvosok házát, majd pedig angol és francia nyelven üdvözölte a megjelent előkelőségeket, akik az államfő szavait lelkes tapsal fogadták. György Tibor dr. helyettes államtitkár a távollévő beteg Scholtz Kornél államtitkár helyett felolvasta a megnyitó előadást, majd pedig Johann Béla dr. egyetemi tanár, a közegészségügyi intézet igazgatója, beszélt. A kormányzó a megnyitás után végigjárta az épületet és melegen érdeklődött az ápolónői tanfolyam programja iránt.

Nagy áradás Zala megyében.

A hirtelen megváltozott időjárás következtében, amely különösen a szokatlanul tartós esőzésekben nyilvánult meg, az ország több helyén kisebb-nagyobb áradás volt. Veszedelemes helyzetet teremtett az esőzés a Dunántúlon, ahol a folytonos esők következtében a Mura, a Zala és a Kerka megáradtak és egész sor zalai község határát borították víz alá. Az áradás sok helyen megsemmisítette a dolgos kezek munkáját és súlyos kárt okozott a gazdák állatállományában. Legtöbb veszedelemet okozott a Mura, amely Felsőszemenye, Alsószemenye és Murarátka községek határát borította el. Az országot az esőzések következtében annyira felázott, hogy azon közlekedni alig lehetett. Murakeresztúr az áradás teljesen elvágta a világtól. Október hó 25-én kiszállt a helyszínrre a nagykanizsai járás főszolgabírája és megszemlélte az árvízszújtotta vidéket.

A Zalaegerszeg mellett folydogáló Zala a város szélső házaiból többet elöntött. Andrásbánya négy ház került víz alá. Órségben, Zalaszentgyörgyön, Zalatővön, Zalacsépen és Salomváron a Zala áradása meglehetősen nagy kárt okozott; Óriszentpéter községben tizenhárom házat öntött el a megáradt folyó. A zalaegerszegi malom teljesen víz alatt áll és a bentszorult hat embert csak mentőcsónakon sikerült kihozni. A malom berendezését teljesen tönkretette az árvíz. Zalamegye számos községében a szalma és szénakazlakat elsodorta a pusztító árvíz, amely kárt okozott az állatállományban is. A Kerka által elöntött vidéken Csesztreg községgel csak csónakon lehetett közlekedni. A kiöntött Kerka Zalabaksánál is kárt okozott.

Felavatták Gödöllőn a járási egészségházat.

A népjóléti minisztérium már régebben programjába vette modern egészségügyi intézmények létesítését, amelynek keretében most Gödöllőn felépítette a járás egészségházát, amelynek felavatása október hó 29-én zajlott le. A felavatási ünnepségen megjelent a Nemzeti Szövetségének Budapesten ülésező egészségügyi delegációja is. A népjóléti miniszter képviselőjében Scholtz Kornél államtitkár vett részt az ünnepségen, amelyen a vármegye részéről Preszly Elemér főispán jelent meg. Az előkelő közönséget az egészségház bejáratánál víté Endre László főszolgabíró fogadta, majd pedig Stuhlmann Patrik dr. premontrei főigazgató olaszul és latinul üdvözölte az előkelőségeket. A felavatóbeszédet Scholtz Kornél államtitkár mondotta, aki beszédében megemlékezett Vass József népjóléti miniszteréről, aki a falusi egészségügyi mozgalomnak első harcosa volt. A felavatás után a vendégek megtekintették az egészségházat, majd pedig Vácszentlászló községbe mentek, ahol résztvettek a falusi egészségház felavatásán.

A „Vasárnap” szerkesztősége új helyiségbe költözött.

A „Falu” Országos Földművelésszövetség november hó elseje óta V. Báthory-utca 24. szám alatti székházában végzi nagyfontosságú munkáját.

A „Falu” Országos Földművelésszövetség legutóbb lezajlott közgyűlésén őszinte örömmel vették tudomásul a megjelentek, hogy a Szövetség a fővárosban, V., Báthory-utca 24. szám alatt, székházat vásárolt. A Szövetség vezetőinek, de a falvak társadalmának is régi óhaja öltött most testet, amennyiben — a vétel körülmektől lebonnyolítása és a szükségessé vált átalakítási munkálatok rendkívül alapos és lelkiismeretes elvégzése után — a célnak tökéletesen megfelelő tanácskozóterem és hivatali helyiségek állanak a tagok és a tisztviselők rendelkezésére, azonfelül pedig a Szövetség egy értékes, jól gyümölcsöző ingatlant is magáénak vallhat.

Az átalakítási munkálatok gyors befejezése lehetővé tette, hogy a Szövetség már november hó 1-én elhagyhatta eddigi, IX., Üllői-ut 1. szám alatti hivatali helyiségeit és saját otthonába költözött. A szövetség tagjainak figyelmét ezután is felhívjuk erre a körülményre, kérve, hogy postai küldeményeiket az új címre irányítsák.

Mivel pedig a „Vasárnap” szerkesztősége eddig is a Szövetség helyiségeiben nyert elhelyezést, természetesen követte a Szövetséget új otthonába, ahol kitünő,

a modern követelményeknek megfelelő szerkesztőségi szobák állanak rendelkezésére. Olvasóink szives figyelmét tehát felhívjuk a beállott címváltozásra, mely szerint

a „Vasárnap” szerkesztősége:

Budapest, V., Báthory-utca 24. szám alatt van;

a „Vasárnap” kiadóhivatala azonban maradt a régi helyen: Budapest, VIII., József-körút 5. szám alatt.

A szerkesztőségnek szánt küldeményeket — tanácskérést, rejtvényt, rejtvénymegfejtést, verset, tréfát, cikket, közleményeket, stb. — az V., Báthory-utca 24. szám alá kell címezni.

A kiadóhivatalnak szóló küldeményeket — előfizetési díjakat, hirdetés-feladást, elmaradt számok pótlására, címváltozásra, mutatványszámok küldésére, stb. vonatkozó értesítéseket — a VIII., József-körút 5. szám alá kell küldeni.

A szerkesztőség telefonszáma is megváltozott. Az új telefonszám: Automata: 294—52. A kiadóhivatalé maradt a régi: József 463—09.

Bethlen István gróf nagyjelentőségű látogatása a török fővárosban.

„A török és a magyar egymáshoz van fűzve a vérség, a hagyomány és a közös érdekek köfelékeivel.”

Legutóbbi számunkban jelentettük, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök a török köztársaság fővárosába, Ankarába utazott. A miniszterelnök utjáról és rendkívül meleg fogadtatásáról a következőket jelenthetjük:

A miniszterelnök utjának első, rövid állomása a bolgár főváros, Szófia volt. Itt Buror bolgár miniszter és Rudnay Lajos magyar követ fogadták a miniszterelnököt, aki sajnálkozással adott kifejezést afelől, hogy a bolgár király esküvéje miatt nem folytathat megbeszélést a bolgár politikai élet vezető személyiségeivel.

A miniszterelnök néhány órás szóflai tartózkodás után tovább utazott. Törökország határán a drinápolyi kormányzó és Tahy László magyar követ fogadták. Déliben érkezett meg Sztambulba (Konstantinápoly) Bethlen István gróf, ahol rendkívül lelkes ünneplésben volt része, a tiszteletére felfelbőgőzt városban. A miniszterelnök a rendelkezésére bocsátott különvonaton hagyta el Sztambult és október hó 28-án, délelőtt tíz órákor érkezett a zászlókkal felékesített ankarai pályaudvarra, ahol egy díszszázad tisztelettel előtte és a zenekar a magyar Himnuszt játszotta. A magyar miniszterelnököt kiszálláskor Izmet pasa miniszterelnök és Tervik Rüsdi külügyminiszter üdvözölték és a magyar kolónia virágcsokorral fogadta. Ankarai főutcáján magyar és török nemzeti színekkel feldíszített diadalnapu várta: „Isten hozott” felirással. A miniszterelnök a délelőtti folyamán látogatásokat tett, majd résztvett a török külügyminiszter reggelijén. Délután kihallgatáson jelent meg a török köztársaság elnökénél, Kemal pasinál; este pedig a török miniszterelnök adott tiszteletére ebédet és fogadást.

Izmet pasa beszéde.

Az ebéden Izmet pasa, miniszterelnök felköszöntőjében, többek közt a következőket mondotta:

— Nemesak nagy örömet, hanem őszinte, mély meghatottságot érezek, amikor üdvözlöm Kegyelmességedet. Azért érzem ezt, mert Törökország Kegyelmességedben nemesak a velünk jóviszonyban és szoros baráti együttműködésben levő kormány elnökét üdvözli ma itt, hanem egyszersmind annak a nemzetnek a képviselőjét, amely bennünk mindig mély baráti érzést és határtalan bizalmat keltett. Örömiinket csak megerősíti az a

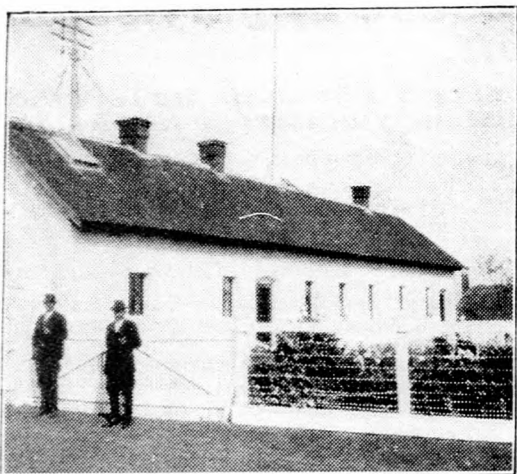
szerekes körülmény, amely Ankarában összehozta Kegyelmességedet a kiváló görög miniszterelnökkel és az ő kitünő munkatársával, Mihalakopulosz-szal.

— Az a török-magyar barátság, amelyet ma olyan nagy örömmel ünnepelek, elsősorban abból a mély rokonérzésből és őszinte testvéri szeretetből fakadt, amely ugyanannak a hősi törzseknek két ágát kapcsolta össze. Mindez azonban csak a multra és az érzelmekre vonatkozik. Törekvéseinkkel most a jelenünk rendezésén kell fáradoznunk és tekintetünket a jövőendő békek és boldog felvirágoztatására kell fordítanunk, amely kézzelfogható valóságokat követel. A török-magyar barátságos együttműködés az események szükségzerű következménye. A dolgok rendje, amelyben Magyarország Középeurópa védőbástyája a Balkán felé, nem hagyhatja közömbösen azt a

Pósa Lajos,

a halhatatlan mesemondó most leleplezett szobra Budapesten.

Petrohay Gábor kiscgazda udvara.

mely a nyírmihálydi falunapon tartott gazdaudvarversenyen díjat nyert.

Törökországot, amely a Balkántól egészen az ázsiai határokig terül el. A mi két országunknak együttesen kell eljárnia, mert a békés konszolidáció politikájában tökéletesen kiegészítik egymást és szoros együttműködésben hatalmas tényezői lehetnek a békének és a nyugalomnak. Minden túlzás nélkül állíthatom ezért, hogy a török-magyar barátság údrós egyelőrtésben támasztja alá a politikai egyensúlyt mind Európában, mind pedig a Balkánon és a közelkeleten. Ez a barátság a jövőben csak megerősödhetik és kíméljülhet.

— Biztos vagyok abban, hogy az egész török nemzet érzelmét tolmácsolom, amikor kijelentem, hogy ebben az országban ma valamenyig szívegyütt ver a magyar szívekkel Kegyelmisséggel megérkezésnek és a látogatás szép jelentőségének örömeire. Emelem poharamat a magyar királyság főmagassága kormányzójára, Kegyelmisséggel egészségére, a magyar nemzet diességére és arra a testvéri hű barátságra, amely a törököket a magyarokkal egyesíti.

Bethlen István gróf válasza.

Bethlen István gróf miniszterelnök a következőkben válaszolt:

— Az egész magyar nemzet nevében meleg és hálás köszönetet mondok Nagyméltóságodnak szeretetreméltó szavaiért. Azokból a baráti megnyilvánulásokból, amelyekkel egész utam alatt Törökország hivatalos tényezői és maga a nép is elhalmoztak, valóban meghiúsítottan állapíthatom meg, hogy a két nemzet közötti viszony a legszárkább alapon nyugszik, mivel a közvélemény általános helyeslével találkozik s a két nép kölcsönös bizalmának és egymás iránt érzett mély vonzalmának klapadhatatlan forrásából fakadt. Talán ennek a szerencsés közhangulatnak tulajdonítható, hogy Törökországgal tudtuk megkötni legelső barátság-szerződésünket még 1923-ban, amelyet tavaly semlegességi békeltető eljárási választott bírósági szerződés és az idén egy kereskedelmi szerződés követt.

— Nagyméltóságod legutóbbi programbeszédében hangsúlyozottan kifejezésre juttatta Törökországnak békés szándékait és azt a törekvését, hogy a nemzetközi vitákat a döntőbíráskodás elve alapján óhajtja a török kormány megoldani. Törökország kiváló külügyminisztere pedig egyik legutóbbi sajtónyilatkozatában éppen a béke állandósítása érdekében figyelmeztette a világ közvéleményét, hogy veszedélyes a nemzetközi politikában a szerződések kiigazításának eszméjét elnyomni és hogy senki se vegye a fejébe, hogy a békeszerződéseket véglegeseknek és abszolút erejűeknek kell tekinteni. Ugyanezeket az elveket vallja a magyar kormány. Itt is egymásra talál a török és a magyar nemzet. Bizonyos, hogy a nemzetközi élet eme megnyilatkozásaiban is meg fogja találni a két nemzet a megfelelő formát, mely egyetértésüket kifejezésre juttatja.

— Kétségtelen, hogy a magyar-török barátság és annak továbbfejlesztése igen fontos tényezője a nemzetközi politikai egyensúlynak és így az általános békének, valamint azoknak az államoknak, amelyekkel szemben közös érdekeink vannak, egyformán érdekében áll.

— A legnagyobb örömmel jöttem a török kormány meghívására Ankarába és ki kell fejeznem Excellenciádnak legforróbb köszönetemet azért a valóban testvéries fogadtatásért, amelyben a hivatalos körök és a török nép részesítettek. Ne feledkezzenek meg soha fajtestvéreikről, akik megosztják önökkel örömeiket és bánatukat. Akár akarjuk, akár nem, egymáshoz vagyunk fűzve a vérség, a hagyomány és a közös érdekek kötéleivel. Ez a magyar nép meggyőződése. Fogadják ezt a kijelentésemet úgy, mint egy egész nemzetnek üdvözlését.

— Különösen jól esik nekem, hogy Ghazi Kemál pasa előtt most tolmácsolhatom a magyar nemzet tiszteletét, amikor közeleg államfői jubileumának hatéves fordulója.

— Súlyt helyezek arra, hogy kifejezzem afeletti nagy örömet, hogy ebben a vendégszerető fővárosban találkozhattam a görög kormány kiváló elnökével (Venizelosz), akinek budapesti látogatása annyira megörvendeztetett minket.

— Emelem poharamat a nemes török nemzet diességére és boldogulására és elnökének, nagy nemzeti hősiének, Ghazi Kemál pasának, végül Excellenciádnak és Tefvik Rüzsdí bej. Excellenciájának egészségére.

Bethlen István gróf Ankarában találkozott és megbeszélést folytatott az ott időző Venizelosz görög miniszterelnökkel is. Mindketten résztvettek azokon az ünnepeken, melyeket Kemál pasa tiszteletére rendeztek. Általánosán feltűnt, hogy Kemál pasa milyen meleg közvetlenséget tanusított Bethlen István gróf iránt. Ő mutatta be a miniszterelnököt a török előkelőségeknek, majd karonfogta és a büféhez vezette, ahol a miniszterelnök egészségére firtette poharát. Bethlen István gróf ankarai tartózkodása alatt beható eszmecserét folytatott a török kormány gazdasági miniszterével is és fogadta a török és görög hírlapírókat. A miniszterelnök október 30-án utazott el Ankarából Stambulba. Visszatáazása során mindenütt lelkes ünnepélyben részesítették. Bethlen István gróf november hó 3-án érkezett haza és nyomban átvette hivatala vezetését.

A török lapok rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak Bethlen István gróf látogatásának és meglegedésüknek adnak kifejezést afelett, hogy Bethlen István gróf Venizelosz görög miniszterelnökkel is találkozott. Erőtéljes hangon írnak arról, hogy milyen szörnyű igazságtalanság érte Magyarországot a békeszerződések rendelkezései folytán.

Az angol lapok élénk figyelemmel kísérik a miniszterelnök ankarai útját és annak a vélekedésüknek adnak kifejezést, hogy magyar-bolgár-török-görög barátság készül, mely eredményesen hozzájárul Közép-Európa és a balkáni államok politikai és gazdasági egyensúlyának biztosításához. Itt említjük meg, hogy Venizelosz görög miniszterelnök ankarai tartózkodása alkalmával aláírta a török-görög barátsági szerződést.

Pusztító földrengés volt Olaszországban.

Olaszország keleti részén, a *marchei* tartományban október hó 30-án borzalmas földrengés pusztított. Anconában érezték az első földlökést, amelyet tompa földalatti moraj kísért. A rengés kisebb-nagyobb megszakításokkal, körülbelül husz percig tartott, azonban igen sok ház megromlódott, az egyik templom tornya rombadől s a földrengés következtében harmincnégyen haltak meg a városban. Semigallia városában, amely a földrengés gócpontjában fekszik, közvetlenül a földrengés után több, mint husz halottat ástak ki a romok alól. Senigallia városa teljesen romokban hever s az eltakarítási munkálatok teljes erővel folynak. Attól tartanak, hogy a romok alatt még igen sok halott fekszik. A földrengés következtében a város telefon- és táviróvezetékei elpusztultak.

Az olasz hatóságok a környékbeli helyőrségekből katonai csapatokat vezényeltek a földrengés által sújtott városokba. Pizaro városkában, amely az Adriai-tenger partján fekszik, minden ház fala megrepedt és az összes kémények bedőltek. A földrengés alkalmával Pizaróban kilenc ember súlyosan megsebesült. Az anyagi kár óriási, de teljes nagyságában még nem lehetett áttekinteni. A lakosságot mindenütt élelmiszerekkel látták el és a hajléktalanná váltak között sátrakat osztottak ki. A mentési munkálatokat az egyes katonai parancsnokságok végzik.

Az első „falunap“ Nyirmihálydiban.

Október hó 25-én és 26-án rendezte a „Falú“ Országos Földművelésügyi Nyirmihálydi községben a legelső falunapot, mely bevezetője volt a Szövetség legújabb, nagyfontosságú falufelvezetési akciójának.

A két napos, eseményekben gazdag ünnepségre a fővárosból és Debrecenből leutazott Weis István dr. miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, Illés József egyetemi tanár, országgyűlési képviselő, Gortvay György egyetemi magántanár, miniszteri osztálytanácsos, a Faluszövetség igazgató-választmányának tagjai, Valkó László és Tóth Aladár, az Orsz. Széchenyi Szövetség kiküldöttjei, Takács Imre közgazdasági egyetemi tanársegéd, Kálnay Zoltán főszolgabíró, a debreceni Gazdasági Akadémia kiküldöttjei, Varga László, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara titkára. A vendégeket a vasuti állomáson a leventecapat élén Szombathy István, a község agilis főjegyzője üdvözölte.

Negy órákor kezdődött a falufelvezetési értekezlet a népházban, melyen résztvettek a nyirmihálydiakon kívül Szakoly, Nyiradony, Nyirgelse, Nyirbátek, Nyirbárány, Nyirtugas, Nagykálló, Penészek és Ófehértó kiküldöttjei.

Illés József dr. egyetemi tanár nyitotta meg a gyűlést. Beszélt a falu és a város viszonyáról és mind többször és többször hangzott a helyeslés akkor, amikor a falu jelentőségéről beszélt az ország érdekében.

Weis István dr. miniszteri tanácsos, a Faluszövetség ügyvezető igazgatója tartotta meg ezután beszédét. A falu válságáról, a falu lelki életéről és kulturájáról mondott tanulságos szavakat. Gortvay György egyetemi magántanár a falu egészségügyéről beszélt. Ezután a Faluszövetség főoktórája alakult meg és a tisztikar megválasztása után az ófehértói és penészei körzeti társaságok elnökei üdvözölték legújabb testvérüket.

Másnap, vasárnap reggel, a régi, fatornyos kis templom-

ban istentisztelet volt. Közben újabb vendégek érkeztek: F. Szabó Géza, a Faluszövetség társelnöke, Jánossy Gábor, Östör József, Konkoly Thege Kálmán országgyűlési képviselők, Konecz János, az Országos Jegyző Egyesület elnöke, Erdőhegyi Lajos főispán, Mikocz István alispán és Nyiregyháza körzete megyei előkelőségei, magas tisztviselők, földbirtokosok egész sora. Az istentisztelet után a község háza előtt a kiállítás nyitotta meg Illés József képviselő. Ezután pedig a népház felavatása zajlott le. Szombathy István főjegyző mondotta az ünnepi beszédet, Molnár István ref. lelkész az egyház nevében megáldotta a népházat. Konecz János a Jegyzőegyesület elnöke, Halász Miklós gazdasági akadémiai tanár, Vass Albert gróf gazdasági akadémiai hallgató beszéde után F. Szabó Géza vette át a Faluszövetség nevében a népházat és ígéretet tett arra, hogy az Országos Szövetség a legnagyobb szeretettel és féltéssel fogja gondozni azt a népházat, amelyet nyirmihálydi népe Mayer János földművelésügyi miniszter és a Faluszövetség támogatásával itt a telep végeken felépített.

Dánfy Miklós és Vincze József leventék szavalata után Weis István dr., a Faluszövetség igazgatója szétosztotta a kiállításon kitüntetettek között a Faluszövetség arany és ezüst érméit, valamint elismerő okleveleit. Ezután az előzőleg megtartott gazda udvarverseny eredményének a kihirdetésére került sor és az ünnepélyt befejező Szózatot meghatótt lélekkel énekelte végig a megjelent előkelő vendégektől kezdve, egészen a legszegényebb munkásemberig mindenki. A kétnapos gyönyörű ünnep főrészesei a lelkes vezetők és rendezők: Szombathy István főjegyző, Kálthonyi Sándor, Vass Imre segédjegyző, Korács Károly igazgató-tanító, a leventék kiváló főoktatója, Kassay József, Szusz Béla, Varga Levente tanító, Kralovics Kálmán jegyzőgyakornok, Barna Sándor bíró, Molnár István ref. lelkész, Hajnódi Gábor orvos.

„Teljességgel lehetetlen a békeszerződések fenntartása“ mondotta Mussolini miniszterelnök legújabb nagy beszédében.

Mussolini olasz miniszterelnök október hó 27-én, Rómában, a Palazzo Venezia győzelmi termében fogadta az egész Olaszország területéről összegyűlt vidéki fasiszta szervezetek direktóriumait. Mussolini emlékeztetett a Fierzenében és Milánóban májusban elmondott ismeretes beszédeire, amelyekben letépte ennek a kivénült hipokrita (álszent) Európának arcáról az álarcot, amely Genfben békéről dadog, miközben mindenütt háborút készít elő.

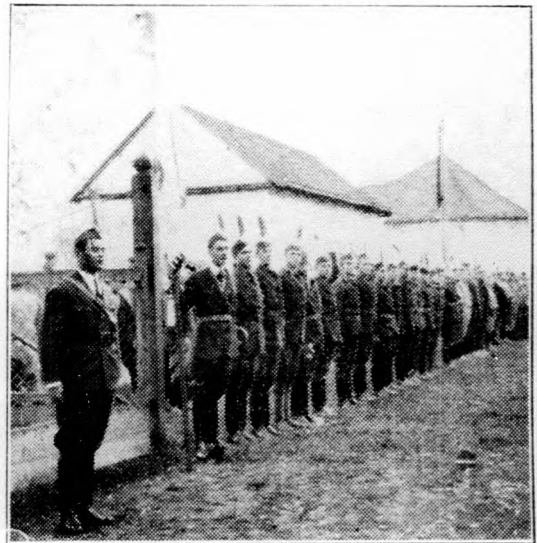
— Ezt a beszédet hadüzenetnek mondták, — folytatta Mussolini — holott elfeledkeznek arról, hogy a fasiszta-rendszer ellen már nyolc év óta emberek, csoportok és szekták (alakulatok) háborút viselnek és erre tett célzást. A nagy világszövetség gyűlöl bennünket, mert látja, hogy ledöntjük oltárait és letépjük az álarcot szemfényvesztéseikről. Mi egy alkonyodóban levő világ ellen küzdünk, amely azonban még mindig hatalmas és az érdekek kristályosodásának képviselője. Az egész világon küzdenek ma már a faszizmus mellett és ellen.

— A fasiszta Olaszország azért fegyverkezik, mert mindenki azt teszi. Leszerel akkor, ha mindenki leszerel. A fasiszta Olaszország soha nem kezdeményez háborút. Még a békeszerződések revíziójára (módosítására) irányuló politikánk is a háborus kiadások és veszteségek végtelenül nagy tételeinek megtakarítására törekszik.

— A békeszerződés revíziója nemcsak kizárólagosan európai, hanem az egész világ népeinek érdeke. A békeszerződések revíziója nem lehetetlen, vagy megvalósíthatatlan dolog, miután erre, a revízió lehetőségére rendelkezés van magában a Népszövetség paktumában (egyezményében) is. A békeszerződések revíziója nem abszurdum, hanem abszurdum az a pretenció (álláspont), amely szerint a békeszerződések megváltoztathatatlanok. Azok sértik meg a Népszövetség alkotmányát, akik Genfben megalkották és örökre fenntartani kívánják az államok két csoportját, a fegyveres és lefegyverzett ál-

lamokat. Ugyan milyen jogi és erkölcsi egyenlőség állhat fenn egy lefegyverezett és egy fegyveres között? Hogyan tételezhető az fel, hogy ez a komédia örökké tart, mikor már ennek az elvnek főszoászóloi is kezdenek belefáradni?

— Mi kemények leszünk ellenségeinkhez és a végtelenségig kitartunk barátaink mellett.

A Faluszövetség vezetőinek fogadására kivonult leventecapat a nyirmihálydi falunapon.

Előli Kovács Mihály igazgató-tanító, főoktató.

Mussolini ezután azokról a gazdasági kérdésekről emlékezett meg, amelyeket a fasiszta-rendszer nyolc évi fennállása során megoldott, majd beszédének befejezéséhez közeledve, kiadta a jelszót a fasisztáknak a kilencedik évre. Ez a jelszó a harci jelszó, amely a szervezetek tagjaitól hitet, fegyelmet, összetartást, az önfeláldozás és testvériség szellemét követeli.

Mussolini erőteljes, a hazugságokat bátran ostromozó beszéde méltán keltett rendkívüli feltűnést világszerte. A békeszerződéses jáрма alatt nyögő népek örömmel üdvözölték ezt a nyílt állásfoglalást, az ugynevezett gyöz-

tesek pedig felhorkantak. A francia lapok egyrészt háborus fenyegetést olvasnak ki Mussolini beszédéből, másrészt hevesen támadják a békeszerződések revíziójára vonatkozó követelése miatt. Az angol lapok sokkal elfogulatlanabbul ítélik meg a beszédet és nem tagadják, hogy háborus előkészületek tényleg folynak a nagyhatalmaknál. A német sajtó örömmel üdvözli Mussolini revíziós törekvéseit. A román lapok persze támadják, hiszen a revízió elevenükbe vág. Mindent egybevetve, feltétlenül biztos, hogy Mussolini hatalmas beszéde a revíziós törekvések nagyfokú erőgyarapodását jelenti.

A tejkérdés.

Hosszabb ideje már, hogy a tejkérdés tervbevitel gyökeres rendezése tartja izgulomban egyfelől a tejtermelőket, másfelől a tejértékesítő szervezeteket. Természetesen nem közömbös a kérdés a fogyasztók szempontjából sem. A különböző érdekeltségek értekezletei egymást követik, a földművelésügyi miniszter fogadó-szobájába küldöttségekkel van teli, a sajtó hangos a gazdaság társadalom elleni támadásoktól; érthető tehát, hogy az új rendelet még nem jelent meg, hiszen az ellentétes érdekek összeegyeztetése alapos megfontolást igényel.

Az elmúlt héten a tejfronton a következő események zajlottak le: A tejtermelő gazdák október hó 28-án a Kőzetken megbeszélést tartottak és újból leszögezték azt a kívánságukat, hogy a termelőknek jelenleg fizetett árakat feltétlenül fenn kell tartani. Örömmel vették tudomásul, hogy a földművelésügyi miniszter a tejárak biztosítása érdekében erőlyes lépéseket szándékozik tenni és nem fogja befolyásolni elhatározásaiban néhány száz pesti fűszerkereskedő érdeke. Ezek ugyanis litereknél hat fillér járulékot élveznek és ha a dolgok tovább is így mennek, akkor a kereskedők többet fognak kapni a tejnek egyik kannából a másikba való átméréséért, mint a termelőgazdák. A tejtermelő gazdák nevében Somssich László gróf jejtette ki álláspontját Mayer János földművelésügyi miniszter előtt.

Ugyancsak október hó 28-án jártak a fűszerkereskedők a földművelésügyi minisztériumban. Hosszu tanácskozás után megállapodás jött létre, mely szerint a fűszerkereskedők érintkezésébe lépnek a nagy tejvállalatokkal annak megtárgyalására, hogy a tejvállalatok rendelkezjenek be hathónapi átmeneti idő alatt a fővárosnak és a környéknek pasztőrözött palacktejjel

Vendégek a nyirmihálydi falunapon.

Ülnek: Jánosy Gábor országgyűlési képviselő, Mikecz István alispán, Erdőhegyi Lajos főispán, Mögöttük: Konez János dr., a Jegyzőegyesület elnöke; Weis István dr., a Faluszövetség igazgatója; Östör József és Konkoly-Thege Kálmán országgyűlési képviselők.

való kizárólagos ellátására. Ezzel akarják elérni, hogy a főváros területén jövőre kannatejet senki forgalomba ne hozhasson.

A nagy tejértékesítés.

Ilyen előzmények után ült össze október hó 30-án, valamennyi érdekeltség részvételével, a nagy tejértékesítés a földművelésügyi minisztériumban, melyen résztvett az elnök Mayer János földművelésügyi miniszteren kívül Klebelsberg Kunó gróf helyettes miniszterelnök és Bud János kereskedelemügyi miniszter is.

Mayer János földművelésügyi miniszter megnyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság mai súlyos helyzetében a tejtermelés az egyetlen ágazata a mezőgazdasági termelésnek, amely nagyobb ráfizetés nélkül folytatható. Ma már több, mint ötmillió pengő az az érték, amelyet vajexportunk a kereskedelmi mérleg javára juttat. Most azonban a külföld versenyével is meg kell birkóznunk és ha a tejárakat biztosítjuk, ez a mezőgazdaságra exportot jelenthet. Tudjuk, hogy a termelési árak és az eladási árak között olyan különbség van, amelyet mindenkinek kifogásol. A kérdés megoldása nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem általában az egész gazdasági életnek az érdeke, mert az összes érdeket figyelembevételével közmegegyezésre kell rendezni a kérdést. A kormány el akarja harítani azt a csapást, amely a mezőgazdaságot sújtja, ha olyan alkináltság történik az árakban, amely csödbe juttathatja a termelést.

Elsőnek a tejtermelők képviselőjében Somssich László gróf, az OMGE elnöke szólalt fel és a magyar gazdaságtársadalom nevében azt a kijelentést tette, hogy a magyar gazdaságtársadalom nem tűri és nem fogja tűrni, hogy jogos termelési költségeinek becsapásával olyan árat né kapjon a tejért, amely az ő létét biztosítja. A magyar gazdaságtársadalom követeli a tejárak tartását. A legutóbbi napokban a fővárosban három tejszövetkezet a megállapított színvonal alá csökkentette a tej árát, még pedig 4 fillérrel. A nagy tejkereskedelmi vállalatok kijelentették, hogy ők kénytelenek lesznek a verseny szempontjából az árat négy fillérrel csökkenteni. Ez ellen állást foglalt a gazdaságtársadalom és kéri a kormány tagjait, hogy nyomban intézkedjenek ebben a kérdésben.

Székács Antal a kereskedelem és iparkamara nevében szólalt fel és a legnagyobb örömmel üdvözölte a földművelésügyi miniszter kezdeményezését. Ma a piacon valóságos anarcho uralkodik a tejforgalom terén. Ha ezt nem állítjuk meg és nem teremünk olyan szervezetet, amely a rendet biztosítani képes, ennek a közegészségügy vallya kárát.

A tejvállalatok képviselőjében Gerley Lajos vezérigazgató szólalt fel. A fűszerkereskedők árusításnak továbbra is kannatejet, de az ott árusított tej legyen ellenőrzött tej és a budapesti kereskedésekben csak olyan tejet árusítsanak, amely budapesti tejüzemekben keresztül kerül forgalomba. Ha a mai eladási árat megkapjuk, a gazdaságtársadalom is megtalálja szűrlését. Gerley ezután szöveztette, hogy a budapesti fogyasztási szövetkezetek napok óta 4 fillérrel, vagyis 32 fillérre leszállították a tej árát. A tejkereskedelmi vállalatok nem tudnak rendelt teremteni, ha a fogyasztási szövetkezetek, amelyek nagy állami támogatást élveznek, nem tartják a tej árszintjét. Nem engedhetik meg, hogy a szövetkezetek teljesen kihúzzák a gyékényt a kereskedelem lába alól.

Hofmann Mihály, a Fűszerkereskedők Országos Egyesületének elnöke azt hangoztatta, hogy ha a mezőgazdaságon segíteni kell, ez a segítség nem mehet a kereskedelem rovására.

Bud János kereskedelemügyi miniszter az érdekeltségek felszólalására azt válaszolta, hogy tiltakozik az érdekeltségek ultimátuma ellen. Az ultimátumokkal szemben végeredményben a kormány is ultimátumokkal felelhet és nem kétséges, hogy ebben az esetben nem az államhatalom fogja a rövidébet huzni.

Klebsberg Kunó gróf miniszterelnökhelyettes szintén arra kérte az értekezletet, hogy ultimátumok adásával ne komplikálják a helyzetet.

Szározd Richárd, a mezőgazdasági kamara tagja, tiltakozott az ellen, hogy a fővárosi sajtó a gazdákat úgy állítja oda, mint a fogyasztók kizsákmányolóit. — Sokorópátkai Szabó István egyenlő elbánást kért a kisgazdák szempontjából is. A megadással nécsak a nagy tejtermelőket vegyék figyelembe, hanem a kisgazdákat is. — Koröcs Gyula szótvetette, hogy a gazdák békében a fogyasztói árak 65 százalékát kapták meg, most pedig csak 47 százalékot kapnak. — Weisz István, a Faluszövetség igazgatója, a fogyasztási szövetkezetek vélelmében szólalt fel. Úgy gondolja, hogy a szövetkezetek bizonyára nem vesztéssel árúsítják a tejet, nyíltváncoló tehát, hogy akkor, amikor a tej árát leszállították, csak a közvetítő hasznából engedtek valamit. — Szigeti Pál földbírtokos szerint a tej árának csökkenése érinti a szántóföldek jóvedelmességét is. — Hatvany Endre báró szerint szükséges, hogy csak olyanok foglalkozhassanak tejjel vagy tejtermékkel kereskedéssel, akiknek erre megfelelő megbízhatóságuk és tudásuk van. — Inkey Pál báró nagybirtokos kéri, hasson oda a földművelésügyi miniszter, hogy az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ bizonyos áron vegyen át minden tejet, amely Budapestre érkezik és akkor lesz a tejnek országos ára. — Leopold Lajos, az OMGE tejgazdasági bizottságának tagja azt sürgette, hogy a kisebb termelőket is megfelelő elbánásban részesítsék. — Elek István dr. felfogása szerint a betörőtejtől kell megszabadítani a piacot. Több felszólalás után Vajna Endre fővárosi tanácsnok hangsúlyozta, hogy a főváros olesó és jó tejet igényel. Budapestben ma 4000 helyen árúsítanak tejet és azonkívül 900 egyén hoz föl naponta tejet a fővárosba. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy ezt a nagymennyiségű tejet komolyan, alaposan nem igen lehet ellenőrizni.

Mayer János földművelésügyi miniszter megállapította, hogy a felszólalók egyértelműen szükségesnek és megokoltak mondták a tejárak tartását éppen a mezőgazdasági termelés védelme szempontjából. A kormány a kérdés rendezésénél gazdaságilag senkit sem akar megsebezni, hanem az összes szétágazó érdekek összeegyeztetésével törekszik olyan megoldásra, ami közmegegyezést kelt. A fogyasztási drágulása sem szándéka a kormánynak, mert csak olyan árszint megállapításáról van szó, hogy ne legyenek se gyűzők, se legyűzöttek. Az értekezlet anyagának feldolgozása nyolc-tíz napot vesz igénybe és erről majd annakidején értesítik a résztvevőket.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház október hó 27-iki, hétfői ülésén több törvényjavaslatról bertejesztették a bizottsági jelentést, majd mentelmi ügyeket tárgyaltak.

Az október hó 28-iki, keddi ülésen napirend előtt Tabodý Tivadár mondott interpellációt a hadirokkantak és hadigondozottak ellátásáról és hatvanhét ezer hadirokkant nevében sürgette a rokkantkérdés jobb és méltányosabb rendezését. Ernszt Sándor népjóléti miniszter nyomban választott az interpellációra és hangsúlyozta, hogy a rokkantokról valóban intézményesen gondoskodni kell. Szaporítani kívánja a rokkant-otthonokat. Eddig tizenkétezer embert láttak el művevtággal és ez az akció folytatják. A hadirokkant-törvényt rövidesen a Ház elé hozza. Az a meggyőződése, hogy a számszámalkos rokkantak nyugodt és biztos megélhetést biztosítani kell.

Ezután áttértek és befejezték a mentelmi ügyek tárgyalását, majd elfogadták a vármegyei kölesön övedékképességéről szóló törvényjavaslatot, végül pedig megkezdtek az építkezések előmozdítását célzó egyes intézkedésekről és az Országos Lakóképzési Hiteleszövetkezetéről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Perlaki György helyeselte a javaslatot, de egyszerűsített rumulattal arra, hogy a kormánynak erőteljes kézzel kell az építkezési anyagok árát szabályozni, melyek a békeállapotokhoz viszonyítva indokolatlanul magasak.

Az október hó 29-iki, szerdai ülésen az építkezési javaslat tárgyalása során Pintér László aggályosnak találja a fényűző építkezéseket; Gaal Gaszton a kétszobásnál nagyobb lakásokra nem engedélyezné a kölesön folyosítását; Petrovics Gyula örömmel üdvözlö a javaslatot. A vita befejezése után Wekerle Sándor pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy a javaslat eljára gyorsan segíteni a munkanélkülieken. A kölesönigénylők közt

Mindenki tudja,

hogy öt világrészen
elismert

hangszer

Ingyen 60
oldalas fő-
árjegyzék.

MEINEL & HEROLD

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Fióküzlet:
Budapest,
VII, Erzsébet
kört 29.
Royal Or-
feum mellett

gyártmányait saját gyárából kü-
vetlenül szállítja vevőinek.

csupa kisleber szerepel, magasrangú állami tisztviselő nincs. A javaslat üdvös hatása feltétlenül mutatkoznai fog.

A pénzügyminiszter beszédét élénk helyesléssel fogadták, majd áttértek az interpellációk tárgyalására. Neubauer Ferenc a kaposvári megyei közközház ügyében mondott interpellációt, melyre a népjóléti miniszter közölte, hogy erre a célra a kormány kétszáz ezer pengőt szán. — Pakots József a hadikölesönkérdésben intézett kérdést a népjóléti miniszterhez, aki kijelentette, hogy amint lehetséges lesz, az igazságos megoldás felé lépéseket tesznek. A hadikölesön-segélyeket még ebben az esztendőben teljes egészében kintalják. — Pakots József a tej-árúsítás kérdését tette szóvá és a fűszerkereskedők érdekeit védte. Mayer János földművelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a tejkérdésben újabb tanácskozás lesz, melynek döntéséig érdemleges választ nem adhat. — Peyer Károly a munkanélküliség kérdésében mondott interpellációt. Ernszt Sándor népjóléti miniszter válaszában kijelentette, hogy a munkanélküli biztosításhoz az ipar mai helyzete miatt nem lehet hozzáfogni. A közmunkák elrendelése azonban folyamatban van és több mint száz millió pengőt tesznek ki ezek a munkák. Mindent el fog követni a téli inség leküzdésére. — Peyer Károly az újdombóvári templom és a paplak építési adója ügyében mondott interpellációt, melyre Petri Pál államtitkár választott és kijelentette, hogy az egyházakozság tagjai felelősek a kultuszminiszterhez.

A Ház legközelebbi ülését, a közbeeső ünnepek miatt, november hó 4-én, kedden tartotta.

A boletta-bizottság tanácskozásai.

Bethlen István gróf miniszterelnök legutóbbi beszédében kívánatosnak jelezte, hogy az Egységespárt szűkebbkörű bizottságot küldjön ki a boletta felemelése és a gabona-árkérés megvizsgálására. Éppen ezért az Egységespárt október hó 27-én, hétfőn értekezletet tartott, mely a szóbanforgó bizottságot a következő képviselőkkel állította össze: Bottlik József, Csizmadia András, Erdélyi Aladár, Farkas Géza, Irády Béla, Krúdy Ferenc, Marschall Ferenc, Rubinek István, Schaudt Károly, sokorópátkai Szabó István, Szabó Sándor és Neubauer Ferenc.

Október hó 30-án, esztörtökön a bizottság Wekerle Sándor pénzügyminiszter elnöklésével ülést tartott. Wekerle pénzügyminiszter különböző statisztikai adatokat sorolt fel, hogy mennyi boletta került forgalomba, mekkora volt a kivétel, a lisztadó stb.

November hó 3-án a bizottság tovább folytatta tanácskozásait. Döntés a boletta felemelése ügyében csak november hó 4-én várható, amikor is Bethlen István gróf is résztvesz az értekezleten.

Az Egységespárt értekezlete.

Az Egységespárt október hó 28-án, kedden, pártértekezletet tartott, melyen az energia-törvénnyel foglalkozott. A párt a javaslatot széleskörű és alapos vita után elfogadta. A párt október hó 29-én, szerdán is értekezletet tartott, melyen Zsitray Tibor igazságügyminiszter a párt elé terjesztette az okirati lényegszerről szóló törvényjavaslatot. A párt kisgazda-képviselőinek fellépésére a miniszter több módosítást elfogadott a javaslatban és visszautálltatta a képviselőház illetékes bizottságához.

Mayer János Aldebrő diszpolgára.

Október hó 28-án, kedden, Aldebrő hevesmegyei község tiztagú küldöttsége jelent meg a földművelésügyi miniszteriumban és átadta Mayer János földművelésügyi miniszternek a község diszpolgári oklevelét. A küldöttség nevében Lieszkovszky Ernő községi jegyző üdvözölte a minisztert. Mayer János köszönettel vette át a diszpolgári oklevelet és további bizalmat kért a kormány működésével szemben.

A nyirmihálydi falumapon felavatott népház.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Maláji vadak rettenetes mészárlást rendeztek egy japán iskolai ünnepélyen.

A formosai ómalájok, a „fejvadászok“, Musaban nagy vérengzést rendeztek a japán lakosság között, mely éppen egy iskolai sportünnepélyre gyülekezett. A fejvadászok vérfagyasztó ordítással rárohantak a japánokra, előrántották görbe kardjaikat és a közönség első sorában ülő japánok fejét teljesen lemetsztették. Mintegy nyolcvan személyt nyakaztak le ilyenformán, a többi hanyatt-homlok menekült, de a menekülő közönség soraiban vad pánik keletkezett és háromszáznál több személy megsebesült. Ezeknek nagyrésztét is utólérték azonban a fejvadászok és rettenetes mészárlást vittek végbe közöttük. Csak negyvennyolcan menekültek meg a borzalmas vérfürdőtől s ezek is csak úgy tudtak megszabadulni, hogy pincékbe rejtöztek el. Az üldöző rendőrsapatot is megtámadták a zendülők és elkeseredett harcot indítottak ellene. A harc során két rendőr fejét lemetsztették.

Az angol király megnyitotta a parlament új ülészakát.

A történelmi hagyományos pompával nyitotta meg az angol király az elmúlt hét egyik napján a parlament új ülészakát. Délelőtt 11 órakor az angol birodalom koronáját udvari diszhintón, a lovas testőrség diszkiséréiben vitte a parlamentbe egy koronaőr, ahol a király öltözködő helyiségében *bíborselyem vánkorsra helyezték*. A királyi palotából fél tizenkettőkor indult a király és a királyné a parlamentbe udvari hintókon, amelyekben az udvari főméltóságok, szolgálattelvő kamarások, udvarhölgyek és nemes apródek ültek. A lovas testőrség szakasza után, amelyben hófehér lovakon, gazdag aranyhimzésű bársonyruhában fullajtárok és harsonások haladtak, következett a királyi diszhintó, amelyet nyolc párpa vont. A parlament előtt sokezer főnyi közönség üdvözölte az uralkodópárt, miközben egy üteg negyvenegy ágyulövést adott le. A király nagy kísérettel vonult ezután az öltözködő helyiségbe, ahol felöltötte *hermelines bíborpalástját, fejére tette koronáját* és innen a királynéval és a főméltóságokkal a lordok házában üléstermébe vonult, ahol már együtt ültek a főrendek selyempalástjaikban, valamint az alsóház tagjai. Mikor a Westminster-palota főtoronyán az óra deket ütött, a király belekezdett a trónbeszéd felolvasásába. A trónbeszéd felolvasása után hasonló ceremóniával hagyta el a királyi pár a parlamentet.

Az erdélyi magyarság a Népszövetség elé viszi sérelmeit.

Az erdélyi magyar párt legutóbb országos közgyűlést tartott, amelyen az erdélyi huszonnégvör megye százkilencvenkét kiküldöttje vett részt. *Beülsen* György gróf pártelnök megnyitó szavaiban éles szavakkal ítélte el az oláh kormány elnyomó politikáját. A nagygyűlés határozati javaslatban szögezte le, hogy az erdélyi magyarság a tizenkétéves oláh uralom alatt a *legsúlygyenletesebb jogfosztásnak és kulturális elnyomásnak volt kitéve, gazdaságilag a tönk szélére jutott; a nyelvhasználat betiltása a jövő nemzedék fejlődését is fenyegeti, majd tiltakozik az oláh külpolitikának az ellen a beállítása ellen, mintha az erdélyi magyar kisebbség elégedett volna a sorsával*. A nagygyűlés utasította a magyar párt parlamenti csoportját, hogy a sérelmek orvoslását követelje az oláh kormánytól és ha ezt nem éri el, akkor a magyar kisebbség sérelmeivel forduljanak a Népszövetséghez.

Nagyszabású összeesküvésnek mondja a szovjet-dömpingöt Poincaré volt francia miniszterelnök.

Poincaré volt francia miniszterelnök cikket írt, amely a szovjet-dömping kérdéssel foglalkozik. Poincaré az államok nyugalma ellen irányuló nagyszabású összeesküvésnek mondja a szovjet-dömpingöt és sajnálattal állapítja meg, hogy az egyes államok ezzel a veszéllyel szemben az együttes védekezés helyett *széthúzó politikát* folytatnak, sőt *egyesek még előnyt is akarnak húzni ebből az állapotból*. A szovjetállam — írja Poincaré — sohasem tesz le arról a legfőbb céljáról, hogy *általános társadalmi forradalmat robbantson ki*. Ez a felfogás természetesen kizárja, hogy bármilyen mértékben őszinte együttműködést fejthessen ki más államokkal. Ez a veszély egyformán fenyeget minden kormányt és csak akkor hátrithatják el, ha *állandóan résen állnak és összetartanak*.

A bolgár királyi nász.

Boris bolgár király és fiatal felesége az olaszországi Assisiben történt katolikus esküvő után hajóra szálltak és a tengeren tették meg az utat Bulgáriáig. Burgas fekete-tengeri kikötővárosból különvonaton ment az ifjú pár az ország fővárosába, Szófiába, ahol káprázatos pompával fogadták a királyi párt. A feldiszitett pályaudvaron a bolgár kormány tagjai vártak a királyi párra s Liapcev miniszterelnök üdvözölte Boris bolgár királyt és Jována királynét. A pályaudvaron a királyi váróteremben rövid szemle volt, amely után a bolgár királyi pár négylovas diszhintón hajtott be az ünnepi díszbe öltözött fővárosba. A város első diadalkapujánál Szófia polgármestere, Hazov tábornok, üdvözölte Boris bolgár királyt és ifju feleségét; a polgármester ősi szokás szerint kenyeret és sót nyújtott át Jována királynőnek és a szófia lakosság szerencsekívánátát tolmácsolta. A szófiai székesegyház előtt Neofit viddini metropolita fogadta az ifju párt s a székesegyház főlépcsőjén fehér ruhás lányok hintettek virágot a királyi pár lábai elé. A székesegyház szentélyében a kormány tagjai, a diplomata és a tábornoki kar helyezkedett el. A királyi pár egyenesen a főoltárhoz ment, ahol megkezdődött az esketési szertartás, amelyet a viddini metropolita végzett. Az érsek beszédében kifejtette, hogy a király házasságával a bolgár nép régi vágya teljesült, amiért is boldog életet és sok egészséges utódot kíván a királyi párnak. A szertartás végeztével ünnepi Te Deum volt, majd az ifju pár a királyi palotába ment, ahol ünnepélyes fogadtatás volt. A bolgár főváros lakossága ünnepi fáklásmenetet rendezett a királyi nász tiszteletére. Boris bolgár király házassága alkalmával amnesztia-rendeletet bocsátott ki, amelyben kegyelemben részesített ezeröttszáz bebörtönzött foglyot. Az amnesztia-rendelet általános örömet keltett Bulgáriában.

A vadászati törvény módosítását, a tilalmi idő új megállapítását és a vadaskertek bekerítését kívánja a Faluszövetség.

Jelentettük, hogy a „Falú” Országos Földművelésügyi Szövetség október hó 17-én tartott igazgatóválasztmányi ülésén, a beérkezett panaszok alapján, behatóan megvitatta a vadkárök ügyét. Az igazgatóválasztmány határozata alapján a Szövetség most felterjesztéssel fordult Mayer János földmivvelésügyi miniszterhez, kérve a vadászati törvény módosítását és a tilalmi idő új megállapítását. A Szövetség felterjesztéséből az alábbi részleteket közöljük:

„A vadkárokkal kapcsolatos panaszok — írja a felterjesztés — főleg három jelenségre vonatkoznak. A panaszok első csoportja azt emeli ki, hogy a vadászati törvény (1883:XX. t.c.) és a kialakult gyakorlat a fővadak által okozott károk tekintetében a kismembekre hátrányos helyzetet teremt. A fővadak által okozott károk tekintetében ugyanis azt a rendelkezést tartalmazza, hogy azokért teljes kárpótlással tartozik az a birtokos, vagy haszonbérlet, akinek vadászterületén a fővadat tenyésztik. A törvénynek ez a rendelkezése azért sérelmes, mert az érdekelt kisbirtokosok a tenyésztés tényét (szózás, etetés) csak a legtrikább esetben bizonyíthatják; hiszen a fővad tenyésztésére szolgáló erdőségekre belépniök sem szabad. Nem jutnak azonban érdekeik védelméhez akkor sem, amikor a tenyésztés bizonyítása sikerül, vagy annak tényét a birtokos, illetőleg haszonbérlet nem is tagadja; a kismembeknek ugyanis nem áll rendelkezésükre szakképzett becselő; a közigazgatási hatóság az érdekelt másik fél becselőjének megállapítását fogadja el és így a kárvallott többnyire az okozott kár összegének csekély hányadát kapja meg.

A panaszok második csoportja a duvadak, különösen a vaddisznók által okozott károkat vonatkozik. Ezeket a törvény alapján a birtokos elpusztíthatja ugyan, azonban gyakorlatilag erre nem képes. Bár a duvadat vadászati jegy nélkül is pusztíthatja, lőfegyverhez azonban nem jut hozzá, mert a közigazgatási hatóságok többnyire megtagadják a lőfegyvertartási engedélyt azoktól a kisgazdáktól, akiknek szeszerei védtek a világháborúban lőfegyverrel kezükben a hazát.

Ilyen körülmények között az erdőmenti községek kisbirtokosai egész a termés betakarításáig az éjszakát kis földjükön töltik és tügyujtással, kiabálással igyekeznek a du- és fővadakat földjüktől távol tartani. Ez a módszer — minden egyéb-től eltekintve — meglehetősen hatástalan is, mert a vadak csakhamar hozzászoknak és betöréseiket folytatják, ilyen esetekben pedig a kisbirtokos végasztaian helyzetbe kerül, amennyiben a törvény szerint a ragadozó és kártékony állatok által okozott károkért kártérítést nem nyer.

A panaszok harmadik csoportjának tárgya az apróvadak kártétele. Mint ismeretes, a földmivvelésügyi minisztérium a vadászati tilalmi időket kitolta. Ennek következtében az apróvad nem várt mérvben szaporodott el és komoly károkat okoz. Tudunk 40—50 százalékos apróvadkártételtől, sőt egy Budapesthez közel fekvő dunántúli községben a fácánok a tengeri 100 százalékát tették tönkrel. Az apróvadakat illetőleg súlyosbíttja a helyzetet az, hogy ugy a fácánokat, mint a foglyokat illetőleg sok helyen tenyésztés folyik, vagy legalább is a vadászati jog élvezői az apróvad kilövésétől a vadászterület értékesebb tétele végett tartózkodnak.

Míndezek alapján a Szövetség a következőket kéri:

1. A vadászati törvény oly értelmű módosítását, hogy a fővadak által okozott károkért a vadászati jogot gyakorló feltétlenül szavatoljon, tekintet nélkül arra, hogy tenyésztette-e a fővadakat, vagy nem. Az illetőnek visszereselti joga legyen ugyan szemben, akinek területéről a fővad átváltott. Azt, aki fővadat tenyészt, a törvény kötelezze területének bekerítésére, a fővad tenyésztését be kell jelentenie; a be nem jelentett, bizonyított tenyésztés ténye elzárás-büntetéssel büntethető kihágásnak minősítessék.

2. Az apróvadak tilalmi idejének újbóli szabályozását. A tilalmi idők kitolását az tette szükségessé, hogy a forradalmak alatt és az azt követő esztendőkből az apróvadat részben orvadászok, részben új vadászati-jog bérletű kizusztították. Mint hogy erre a fokozott védelemre most már szükség nincs, ellenben az apróvadak jelentékeny és olyan károkat okoznak, amelyek eddig ismeretlenek voltak, feltétlenül szükségesnek látszik, különösen a nyulra és a fácánra vonatkozólag a régi tilalmi

idők visszaállítása. Megjegyezzük még, hogy a tilalmi idők kitolása tulajdonképpen a nagybirtokosoknak kedvezett főleg, mert így az apróvad a kismembek földjén telepedett meg és éppen az új tilalmi idő végével húzódik vissza a nagybirtokosok erdőjébe.

3. A közigazgatási hatóságok a megbízható kisgazdasóktól tagjainak adjanak lőfegyver tartására engedélyt.

4. A hatóságok a törvénnyel rájuk ruházott feladatok teljesítését komolyan vegyék és a vadászati jog élvezői, illetőleg a vadászterületek tulajdonosai a szokásos ügyeskedésekkel (lőszat-hajtóvadászatok) a vaddisznók kellő létszámra csökkentését ne akadályozzák és egyoldaluan ne foglaljanak állást a vadászati érdekek mellett.

5. A gazdasági felügyelők vadársvédelmének a kárvallott kismembeknek díjmentesen álljanak rendelkezésére.

A felsorolt és a törvényhozási intézkedést csak részben igénylő módozatok nem oldanak meg meg a vadkárök kérdését és nem hoznának teljes megnyugvást az érdekeltbe, mégis alkalmasak arra, hogy általuk a cél megközelíthessék. Különösen, a tenyésztés tényének szigorú ellenőrzése és a vadaskert jellegű erdők bekerítése — a tulajdonosok igen csekély anyagi megterhelésével — alkalmas arra, hogy az egyik fő és gyakori panasz éle tomponjon. Ugyancsak döntő jelentőségű lenne a lőfegyvertartási engedélyek körüli mai szigorú és egyoldalú álláspont feladása. Megszűnnék a vaddisznó káros kímélése a vadászterületeken és gondoskodnának a fácánosok tulajdonosai is arról, hogy értékes madárállományukat ők és ne azok löjjeék ki, akiknek költségén eddig azt tartották. A tilalmi idők visszaállítása pedig azzal a haszonnal járna, hogy az apróvadállomány a rendszerre süllyedne! Utóvégre ugyanazt a közgazdasági előnyt házinyul- és aprómarhatenyésztéssel mások jogainak és érdekeinek sérelme nélkül is elérhetjük. Megszűnnék főleg — és ez lenne az intézkedéseknek legnagyobb előnye — a kismembeknek a balhite, hogy a felsőbb osztályok szorokosaiért az ő keservesen megszolgált eredményeik mennek veszendőbe.

A Szövetség felterjesztését Schandl Károly dr., ny. államtitkár, h. elnök és Weis István dr. miniszteri tanácsos, ügyvezető-igazgató írták alá.

Hét millió munkanélküli Amerikában.

A világgazdasági válság a gazdag, irigvelt Amerikát sem kerülte el és a munkanélküliek száma már hét milliót felül van. Képpünk azt a jelenetet örökíti meg, amikor egy munkanélkülit, aki az éhségtől ájult el, a legközelebbi őrszobára visz a rendőr.

349 bajbajutott kiszgazda ügyével foglalkozott már az öfös bizottság.

Mint ismeretes, a kormány elhatározta, hogy a gyufakölcsön maradványának egy részét, mintegy 13 millió pengőt, az ország egyes vidékein jelentkező megokolatlan földárás megállítására és a bajba jutott gazdák válságának enyhítésére fordítja. E célból öfös bizottságot szervezett. A kisbirtokoknál a bizottságnak feladata az, hogy a Kisbirtokok Országos Földhitelintézete útján megvizsgálta az ország egyes körzeteiben a bajbajutott kis gazdaságok anyagi helyzetét és ott, ahol az elviselhetetlen kamatterhek miatt a kisbirtokok anyagi egzisztenciája veszélyeztetve van, sürgős közbelépéssel igyekszik segíteni. Ezt úgy kívánja megvalósítani, hogy gondoskodik arról, hogy az elviselhetetlen kamatozású terhek egy része kedvező feltételű hosszlejáratú kölcsönre konvertáltsék és a törlesztéses kölcsönön felül fennmaradó terhekről az érdekelt hitelezőkkel olyan megállapodások létesítenek, amelyek a kamatok mérséklése útján a tőketörlesztési határidő kitolásával lehetővé teszik a kiszgadt terhelő kamatoknak olyan mérvű leszállítását, amelyet a kiszgadt a termények mai értékesítési válsága mellett is képes elviselni.

A szanálás előfeltételének tekinti a bizottság azt, hogy azok a kiszgadt, akik a létminimumot meghaladó ingatlanmal rendelkeznek, főleg a 30 holdnál nagyobb ingatlanmal rendelkező kiszgadt, hozzájáruljanak ahhoz, hogy terheik csökkentése érdekében ingatlanuk egy része toróbbeladásra alkalmas időpontban értékesíthessék.

A közép- és nagybirtokoknál a bizottság feladata az, hogy a Magyar Földhitelintézetek Szövetsége és a Magyar Földhitelintézet útján kivizsgálta azokat az eseteket, ahol a közép-

és nagybirtokosok szanálása ingatlanuk egy részének parcellázása útján történő eladásával véhető keresztül. Ezenél az esetenél sincs azonban szó arról, hogy a bizottság akár az egész birtokoknak, akár azok egy részének az állam által való megvásárlását, vagy az állam kockázatára való parcellázását javasolja. A megoldás ezekben az esetekben az volna, hogy ott, ahol a közép- vagy nagybirtok egy részének megvásárlására megfelelő anyagi erővel rendelkező vevők jelentkeznek, ezeknek a vevőknek a vételt lehetővé tegyünk azáltal, hogy egy a parcellázás során megveendő, mint régi ingatlanuk jelzőleg leköltése mellett kedvező feltételű törlesztéses kölcsönt nyújtunk vételük finanszírozására.

Ami a bizottság eddigi működését illeti, a bizottság sorozatos ülésekben 164 nagy- és középirtok ügyével, 43 közép- és nagybirtok ügyével és végül 349 kiszgadt ügyével foglalkozott s ezekben az ügyekben meghozta döntését, illetőleg határozatát.

A bizottság értesülése szerint egyes községekben megjelentek egyének, akik a bizottság megbizottainak tüntették fel magukat, közbenjárásukért költséglelet szedtek el egyes gazdaktól. Minthogy a bizottság senkit közvetítéssel meg nem bízott és a jövőben sem fog megbízni, tudomására hozzuk a bizottsághoz fordulni óhajtó gazdáknak, hogy semmiféle közvetítőre szükség nincs. Kérelmeket közvetlenül intézzék akár a bizottsághoz, akár a szanálási akcióban közreműködő három altrusita intézethez. A 150 katasztrális holdon aluli földbirtokkal bíró gazdák kérvényeiket a Kisbirtokok Országos Földhitelintézetéhez küldjék. (Budapest, V., Géza-utca).

Ujabb országos kommunista szervezkedést leplezett le a budapesti rendőrség.

A szeptember 1-én Budapesten megtartott szocialista-kommunista „tüntető séta“ folytatásaként a kommunisták november elsejére mezitlábú éhségfelvonulást akartak rendezni az egész országban. A kommunista agitátorok — pénzzel zsebukban — ellepték a főváros és a vidéket s mindenfelé megkezdtek a féktelen izgatást. Töméntelen röpcédulát szórtak szét a városokban és falvakban és lázító tartalmu nyomtatványokat terjesztettek a munkások között. Már hetekkel ezelőtt több ezer röpiratot — amely mind Bécsben készült és a kommunista futárok csempésztek át a magyar határon — osztogattak az ország különböző vidékein.

A rendőrség első pillanattól kezdve figyelemmel kísérte a kommunista fészkelődést és erélyesen nyomozott a vörös aknamunka vezérei után. A nyomozás sikerre is vezetett, mert a budapesti főkapitányság megtudta, hogy a letartóztatott Földes-Feldmann Pál csepeli posztógyári igazgató munkakörét a kommunisták között Róna-Reiss Fülöp budapesti tisztviselő vette át. Róna, aki a budapesti Ásványolajgyár könyvelője, feleségével, Bán Magdával, a moszkvai kommunista központ szolgálatában állott és Földes elfogatása után ő irányította a magyarországi kommunista szervezkedést; a Moszkvából jött pénzküldeményeket Rónáné hozta Bécsből Magyarországra s itt osztóztatták az akcióbizottság tagjai között. A rendőrség október 29-én Budapesten, a Keleti pályaudvaron elfogta Rónát, amikor éppen a Bécsből érkezett futártól a vörösök pénzküldeményét vette át. A kommunista vezért azonnal letartóztatták, majd letartóztatták feleségét is. Róna valómása alapján a rendőrség azonnal elfogta a nyolc tagu kommunista akcióbizottság valamennyi tagját, névszerint: Schlesinger Adolf, Schlesinger Adolfné, Sebes (Schwartz) Lajos, Kovács (Kohn) Mór, Fussenegger Ferenc tisztviselőket, Gyuranovszki Béla és Kovács Miklós munkásokat. Letartóztatta még a rendőrség a tüntetés többi főszervezőjét is. A nyomozás során kiderült az is, hogy a kommunista pénzek szétosztásában tevékenyen résztvett Freyberger Erzsébet és Richtmann Gizella tisztviselőnk,

a Kecskeméti Gépgyár alkalmazottjai; a rendőrség mindkét nőt letartóztatta. A heteken át tartó nyomozás egyik legnagyobb eredménye, hogy október hó 30-ra virradó éjszaka a detektívek leplezték a kommunisták két titkos nyomdáját, ahol a kommunisták sokszorosító gépeken állították elő az izgató röpcédulákat és a kommunisták vörös újságját. Budapesten a Bathhány-utca 13. számú házban Gyulai (Grünfeld) Albert kommunista vezér lakásán munkázókban ütöttek rajta a detektívek a működő nyomdára, amit azonnal lefoglaltak és itt, valamint a Berzsényi-utca 4. szám alatt Béli (Blau) Mihály nyomdász lakásán talált nyomdában több mint ötvenezer darab röpiratot és rengeteg plakátot foglalt le a rendőrség. A főkapitányság október hó 29-én és október hó 30-án negyvenhat kommunista agitátort vett őrizetbe a fővárosban.

A vidékről érkezett jelentések szerint nagyobb vörös szervezkedést leplezett le a rendőrség Miskolcon, ahol tizenegyet bolsevik agitátort tartóztattak le; Győrben már hetekkel ezelőtt erős kommunista agitáció folyt a novemberi éhségfelvonulás érdekében, a vörösök számos röpcédulát szórtak szét a városban, de a rendőrség elfogta a röpcédulák osztogatóit és nyolc kommunistát letartóztattott.

A budapesti kommunisták Róna letartóztatása után azonnal Szenes (Schwarz) Jenő állás nélküli tisztviselőt jelölték ki a november 1-i tüntetés főrendezőjéül. Szenes egy nap alatt megszervezte az új akcióbizottságot, de a rendőrség gyorsabb volt nála és társával együtt október 31-én délután elfogta. Szenes letartóztatása után a rendőrség nyugodtan várta a tervezett kommunista tüntetés napját, amely a várakozásnak megfelelően teljes csendben telt el. Az agitátorok nélkül maradt kommunista-gyűlés csöcselék nem merészkedett az utcákra, így a begigért vörös november elmaradt.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Dasárnapp” részére!

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Mi biztosítja az utcafásítás jövőjét?

Irta: Cséser Gyula.

Örömmel állapítható meg, hogy hazánkban a legutóbbi évtizedekben a községek ut- és utcafásítása lendületet vett. Ennek az örvendetes fásítási fellendülésnek indító okát abban látom, hogy végre az intéző körök is belátták azt, hogy az utcafásításnak nemcsak szépészeti, de közgazdasági és közegészségügyi jelentősége és szerepe is van, s ma már az utcafásítás a falu lakossága előtt is népszerűbb kezd lenni, annál is inkább, mert hasznát látja a fásításnak.

Azonban a kérdés az, hogy vajjon ennek a szépen megindult fásításnak maradandóságára nézve van-e biztosíték?

Ezzel a kérdéssel óhajtok pár sorban most, időszerepéből foglalkozni, mert gyakorlati tapasztalásból tudom, hogy nem ritka az olyan újonnan létesített utcafásítás ma sem, amely csak ideig-óráig, egy-két évig él s azután a köznek kárára fokozatos pusztulásnak indul, ami végül legtöbbször elkedvetlenedést kelt a lakosságban.

A parkot, díszkertet vagy gyümölcsöst alakító és létesítő kertésznek mielőtt a tervezés és kivétel munkáját megkezdene, előbb azzal kell tisztában lennie, hogy vajjon az adott helyi viszonyok, mint: éghajlat és talajbeli viszonyokban melyik fánem, féléseggel vagy fajta az, amely a legjobban tenyészik és egyuttal a legtartósabb is. Ugyanez az elv vagy szabály vonatkozik az utcafásításra is, mert ha minden tervszerűség nélkül és anélkül, hogy mérlegelés alá kerülne az a kérdés, vajjon melyik fánem, vagy féléseggel felel meg legjobban az adott viszonyok között az utca sorának díszítésére, akkor holtbizonyos, hogy a fásítás nem sikerül és nem lesz életképes. Mert a kiültetett fák a nem nekik való talajban és a nem nekik való éghajlatbeli viszonylatban nem tudnak megszokni és nem tudnak fejlődni és így maradandó fásítást nem is nyújthatnak.

Amint a parkot, díszkertet, vagy gyümölcsöst tervező kertész lelki szeméi előtt lebeg az a kép, hogy a park, a díszkert, vagy gyümölcsös mivé fog fejlődni 10—20—50 év múlva, azonképen számolnia kell az utcafásító kertésznek ezzel a kérdéssel annál is inkább, mert az utcán több olyan körülmény van, amely a fásítás fejlődését hátráltatja és ilyenformán megnehezíti annak maradandóságát. Tehát az utcafásításnál sem válik be az a nem ritka módszer, hogy más vidék fásítását másolják le, mert az nem bizonyos, hogy ami Debrecenben jó, hogy az egyuttal Szombathelyen is és viszont. Ezért mindég arra kell az utcafásításnál törekedni, hogy a lehetőségig mindig olyan fánemek, félésegek választassanak meg a kiültetésnél, amelyek a helyi viszonylatban a legjobban és a legtokéletesebben fejlődhetnek.

Az utcafásítás sikertelenségének egyik igen jelentős oka az is, hogy a fásításnak idejét öletszerűen állapítják meg. A legtöbbször úgy alakul a helyzet, hogy a téli, a ráérő kaszinói beszélgetés kapcsán felvetett fásítási eszmét már a tavasz folyamán végre is hajtják sokszor gyorsan, sürgősen, anélkül azonban, hogy a legelemibb talaj-előkészítési munkát idejében elvégezték volna. Hiszen még a rövidebb életű mezőgazdasági kultúrnövények is, mielőtt azokat elültetik vagy azok magvait elvetik, feltétlenül megkivánják a gondos, figyelmes talajmunkát. Ebből kifolyólag kétszeresen indokolt és figyelmet érdemel a talaj-előkészítő munka az utcafásításnál annál is inkább, mert a fásítás évtizedekre szól. A talaj-előkészítő munkát pedig nem közvetlenül az ültetés előtt, tehát nem tavaszkor, hanem már őszkor kell végrehajtani. Különösen áll pedig ez nemcsak a park, a díszkert, a gyümölcsös

létesítésénél, de az utcafásításnál is, mert ugyancsak gyakorlati tapasztalás alapján állíthatom, hogy a legtöbb esetben az utca szintjének a rendezése alkalmával vagy elhordják a termőföldet, vagy pedig feltöltik termékeltlen törmelékkel.

Mielőtt tehát valamely város vagy község utainak, utcáinak vagy tereinek a fásítási munkáját megindítani akarnák, feltétlenül szükséges az, hogy mindazok az előkészületek, amelyek a talajra, továbbá a fánemek, vagy félésegek, fajták megválasztására vonatkoznak, tervszerűleg kidomboríttassanak, hogy ilyenformán a fásításnak az évtizedekre nyúló fejlődése minden irányban biztosítottassék.

Szőlőtrágyázási megfigyelések.

A szőlőre ritkábban kerül istállótrágya, sőt ha homoki szőlőről van szó, sokszor nem is szabad istállótrágyázni, mert ezzel a homoknak a filoxera elleni immunitását veszélyeztetjük. A szőlőtrágyázásnál tehát a műtrágyák játszák a legnagyobb szerepet. Ma már számos gazda folytat szőlőjében műtrágyázási kísérletet. Ne gondoljuk azonban, hogy a műtrágyától már az első esztendőben valami nagy hatás várható. De viszont ez ne is vegye el a gazda kedvét szőlőjének okszerű trágyázásától. A szőlőnél ugyanis a trágya az első évben inkább az erőteljesebb venyige-fejlődést, jobb beéredést, az erőteljesebb és egészségesebb rügyfejlődést eredményezi, az a fűrtermesztésre az első esztendőben jóformán alig lesz hatással. A második esztendőben ellenben az előzően már jól kifejlődött és teljesen beérett rügyek sokkal több és nagyobb fűrtöket hoznak. Tehát a műtrágyák jövedelmező hatása csak a második, sőt a harmadik esztendőben fog kifejezésre jutni. Ezért a szőlőnél sohasem szabad megelégedni az első év kísérleti adataival, hanem a második évben is meg kell állapítanunk a különbözően trágyázott szőlőparcellákon a termést. Ha pedig lassabban ható műtrágyákat használunk, akkor a termék külön megállapítására még a harmadik, negyedik esztendőben is ki kell terjesztenünk. (v. ö.)

A mételykór gyógykezelése és megelőzése.

Irta: dr. Csukás Zoltán.

A multkoriban szó volt arról, hogy azoknak a helyeken, ahol a mételykór már fellépett, mennyire nehéz megakadályozni annak ismételt jelentkezését. Épen ezért a gazdának felkészülten kell várni a veszélyt s birtokában kell lenni azoknak az ismereteknek, amelyeknek segítségével beteg állatait a pusztulástól, de legalább is a biztos leromlástól megoltalmazhatja. Az orvoslást pedig akkor kell alkalmazni, mikor az állat még jó erőben van és a gyógyszer hatását jól bírja. Hogy melyik a beteg állat, azt úgy tudjuk meg, hogy ha a bélsarát szakértő állatorvossal megvizsgálattuk, aki abban megtalálja a petéket, hogy ha az állat fertőzött. Miután így kiválasztottuk a beteg állatokat, jönné az orvoslás.

Régekte sokféle szerrel próbálkoztak gazdáink, így

Baromfitömőkészülék

már 7.20 fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladásmentesen.

Kényelmes munka és nem töri jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

pl. rézgáliccal, petrolummal, terpentín olajjal s még más szerekkel is, de ezek nem váltak be, sőt nem egyszer ilyen szerek adagolásával a tudálékos kuruzslók mérgezéseket okoztak. Manapság mindenki tudja, hogy ennek ezidőszertint csak egyetlen igazi orvosló szere van s ez a disztol. Ez a szer magyar gyártmány s bár a mai alacsony árak mellett határozottan sokba jön a gazdának, mégis annyira egyedülálló szer, hogy a földmívelésügyi kormányzat az elmúlt esztendőben sok helyen díjtalanul, vagy kedvezményes áron bocsátotta azt a gazdaközönség részére nagy áldozatok árán. De nemcsak hazánkban, hanem egész Európában használják a magyar disztolt, sőt büszkén hivatkoznak arra, hogy Ázsiában, Mexikóban, Braziliában, Ausztráliában, az Egyesült Államokban is jó eredménnyel veszik igénybe a mételykór gyógykezelésénél. Ezekután bátran mondhatjuk, hogy tudatlan emberek és gazdatársaink félrevezetői azok, akik még most is a régi petróleummal és egyéb hatástalan anyagokkal kísérleteznek akkor, mikor a disztol egyedüli jóságát (legalább is ezidőszertint) már az egész világ elismerte, a kormányzat pedig anyagi áldozatok árán segít a gazdának a szert beszerezni. A disztol maga is mérgező lévén, vigyázni kell az adagolásával. A gyár a használati utasításban szigorúan előírja azt a mennyiséget, amelyet adagolni kell. Mint azt a használati utasítás is feltünteti, annál több disztol-tok szükséges, minél nehezebb az állat. Legjobb az állatot, ahol ez lehetséges, lemérni, mert ha több disztolt adagolunk, vagyis az állat súlyát tulbecsüljük, könnyen mérgezés állhat elő. Nagyobb községekben rendszerint ugyanis található hidmérleg. A disztolt mindig etetés előtt kell beadni az állatnak. Az adagoláshoz orvosi rendszerint külön erre a célra szerkesztett fogót használnak. Ha azonban ez hiányzik, akkor eredményesen használható a kovácsok parázsfogója is. De beadható kézzel is. Bármelyik módszert kövessük is, a lényeg az, hogy az orvosságot adagoló egyén jártas legyen a műveletben. Legelőszérűbb az állatot a sarokba befartolni, a száját szétterpesztetni és úgy bejuttatni a disztolt, miközben az állat fejét magasra tartjuk. Vigyázni kell arra, hogy a tok a fogak közé ne kerüljön. Ha az állat lenyelte a disztolt, utána lucernát, vagy lóherét etetünk. Ha az egy állatra előirt disztolt beadtuk és a májat még nem tette tönkre a métely, akkor a hasmenés lassan kezd megszűnni, az állat étvágya javul és pár hét múlva észrevehető a súlyban való gyarapodás is. Lehet hallani azt a kifogást, hogy a disztol sok esetben eredménytelen. Ekkor rendszerint abban van a hiba, hogy vagy későn, vagy helytelenül alkalmazták, vagy pedig az állatokkal újból a fertőzött helyekről származó szénát etették, ami az állatokat természetesen újból megbetegítette. De hát mit etessen a gazda, ha egyszer mételyes a vidék, idegenből csak nem hozhat takarmányt? Erre nézve többféle eljárást alkalmaznak, amelyeknek jó része előli ugyan a mételylárákat a takarmányban, azonban igen körülményesek. Én a következő eljárást ajánlom: szeccskázunk meg a takarmányt s kupacokba rakva öntözzük meg azt rétegenként sószívvel. A 2—3 napra kupacokban előkészített takarmány bemelegszik s a fejlődő hő elpusztítja a mételylárákat.

Földbírtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felüli bírtokra folyósítottunk 7 és 14 százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I., II., III., helyi nagykamatu tartozásokat illetégmentesen bekonvertáltunk. — Helyszini becslés nem kell. Igény felvilágosítást nyújt: **Agrária Rézvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körut 2.**

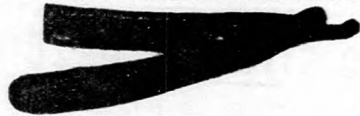
Hátra volna még, hogy a betegség megelőzéséről néhány szóval megemlékezzem. Csak jó erőben lévő állatokat vásároljunk. A legelő vízvártait temessük be más helyről hozott földdel. A nagyobb vízállásokat célszerű lesz bekeríteni, hogy azokból a legelő marha ne ihasson. Szívó árkok, alagsóvövek létesítésével célszerű lesz, ha azt a lejtési viszonyok megengedik, — az egész legelőt vízmentesíteni. Az állatokat a legeltetés előtt tanácsos lesz megdisztoloztatni, majd két hétig otthon tartani s csak azután a legelőre bocsátani. A disztolkezelés alatt összegyülemlt trágyát mézporral, vagy gipsszel rétegezzük. Célszerű lesz az állatokat a legeltetés után össze disztoloztatni s ezáltal elkerülni az állatok későbbi megbetegedését. Tanácsos a legelőt pár évig kaszálónak hagyni, amikor is nem szabad alacsonyan kaszálni, hanem csak magasan. Később a megmaradt szálfakörök meg kell gyujtani, hogy így az egész területet átperzselve, az ottlévő csigákat és a fűszárakhoz tapadt mételylárákat megsemmisíthessük. Pusztítja még a mételylárákat a frissen oltott méztej és rézgálicoldattal való legelőöntözés is, de ez az eljárás nem igen terjedt el a gyakorlatban. Jó eredmény, mint egyéb betegségek elleni védekezésnél, úgy itt is, csak akkor remélhető, ha nemcsak egész gazdák, hanem egész községek, járáások, vármegyék állatbirtokosai egyesül erővel védekeznek a mételykór ellen. Ellenkező esetben a törekvő gazda állatai a közlegelőn újból fertőződhetnek a hanyagok marháit által, a hanyag vízmentes község marháit az áradások révén fertőzik az alacsonyabban fekvő községek, vármegyék legelőit is. Egyesült, tervszerű munka mentheti meg tehát állományunkat a mételykóról, amely az elmúlt években egész járáások szarvasmarhaállományát megtizedelte, sok helyütt megfelezte, vagy harmadolta.

Apró jó tanácsok.

Ha a kazalba rakott répa már kellőleg kifújta magát, nem kell késlekedni a leföldeléssel. Lehetőleg száraz, apró föld akkalmazni erre, tehát közvetlenül a répára száraz földet rakjunk. Ha a kazal melletti talaj, melyből a takarásra szánt földet nyerjük, felületen nedves, sáros, akkor csak a második áfonyom szárazabb földjét használjuk a répa közvetlen takarására, az első áfonyom földjét pedig később, a nagy hideg beálltával használhatjuk fel a földréteg vastagításához. A répakazalt ne borítsuk be előzetesen répalevelekkel vagy szalmával, mert ezek a penészedést mozdítják elő s könnyen megrothasztják a répát. A répa eltartásánál felvünk legyen: földbe! a földbe! A kazal gerincét ne földeljük le tulkorán, inkább védjük ezt tengeriszárkókkal, de mihelyt a hidegek beállanak, távolítsuk el a kőveket s földeljük le teljesen a kazalt. Igen kemény tél esetén tanácsos a leföldelt répakazlak gerincét s az oldalfalak felső harmadát, ahol a földréteg rendszerint vékonyabb, leszalmázni s a szalmaréteg fölé még egy csekély földréteget elhelyezni. Így a szalma tényleg kitűnő védelmet fog az erős fagyok ellen adni anélkül, hogy a répakazlakban rothadást idézne elő.

Könnyen kezelhető, egészséges bort csak ép és egészséges fürtökből készíthetünk. Ha a fürtökön bármiféle rothadás vagy penész van, sok kellemetlen, törést okozó anyagot halmozhatunk fel a borban úgy, hogy ezeknek káros hatását nem csupán a bor ízén érezhetni, hanem a bor kezelése is több munkát okoz. Az ilyen bor nehezen tisztul meg és idősebb korában is minden fejtes után megtörik, alig palackozható, mert a levegővel való érintkezés után a benne oldott állapotban levő, törést okozó anyagok oldhatatlanokká változnak. Hogy tehát a törést okozó anyagokat már eleve kiküszöböljük borunkból, válogassuk meg a termést szüretkor gondosan, különítsük el az egészséges fürtöket a romlottaktól s mindegyik részt külön dolgozzuk fel.

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszöriülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár
FLASNER LAJOS késműves és
műköszöriülés
Budapest, VIII., József-körut 17. szám.
Köszöriülés és javítás olcsó áron. Lónyirógépek javítása és eladása.
Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.
Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

A kaposvári mezőgazdasági kamara közgyűlése.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara október hó 31-én tartotta őszi közgyűlését Kaposváron. Malatinszky Ferenc felsőházi tag elnöki megnyitása után a közgyűlés a költségvetéssel foglalkozott. Dick György sürgette, hogy a kamara behatóan foglalkozzék a munkanélküliség ügyével. Hojós Miksa gróf, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke hosszabb beszédben feltárta a gazdasági helyzetet. A gazdasági válságból való kibontakozás érdekében a következő tennivalók végrehajtását sürgette: *egyéni takarékosságot, célszerű kormányintézkedéseket, a külföldi helyzet kihasználását.* Kimutatta, hogy a buza árának esését nem a boletta, hanem a világ-helyzet idézte elő. Kitért a kártelkérdésre is és megállapította, hogy a legtöbb kártel határozatlan a gazdák érdekei ellenében. Végül az Ausztriával való gazdasági kapcsolatok szoros felvételét sürgette. Dóry Frigyes gazdasági főtanácsos szintén a boletta mellett érvelt, Kisirán János kiszárga ama véleményének adott kifejezést, hogy a boletta a 10 hold körüli birtokokon nem sokat segít. *Ezért kárpótlásul adókedvezményt kért a kisgazdák részére.* Malatinszky Ferenc elnök javaslataira a közgyűlés kimondta, hogy a boletta további fenntartását és a boletta árának fölemelését kéri. Hencz Ferenc nagybérlő javaslatot terjesztett elő az iparicikkek árának a mezőgazdasági terményekkel való aránybajozatala céljából szükséges tennivalókról. Hertelendy Miklós gazdasági főtanácsos arra az íjlesztő különbségre mutatott rá, amely több mezőgazdasági termény és az abból előállított termékek ára között fennáll.

Huszonnygy gyümölcsfavédelmi tanfolyam lesz a télen az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara területén.

A földművelésügyi minisztérium kérésére ügyosztálya a kaposvári kamarával karöltve az ideo tél folyamán huszonnygy géoponthban rendez gyümölcsfavédelmi tanfolyamot. Ha hozzáveszünk még azt, hogy minden géoponthoz 4-5 község is be van vonva, úgy Zala és Somogy vármegyében száz község részeseül a minisztérium kedvezményében. Zala vármegyében a következő géopontokban lesznek tanfolyamok: Salomvár, Teskánd, Zalaegerszeg, Zalaszentlőrinc, Nagylengyel, Petrikeresztúr, Barabácsszeg, Csonkahegyhát, Galambok, Nagyérse, Eszteregnye.

Gazdaavató a Székesfehérvári Téli Gazdasági Iskolában.

Vasárnap, október hó 19-én délelőtt tartotta első gazdaavatóját a Székesfehérvári Téli Gazdasági Tanfolyam, amelynek a földművelésügyi kormány segítségével emelt két évvel ezelőtt díszes hajlékot Székesfehérvár. Az ünnepséget, amelyet terménykiállítás és a gazdáléányok második háztartási tanfolyamának záróvizsgájával kapcsolatos össze, a kormány képviselőjében megjelent Szigethy-Warga László gazdasági főtanácsos, a téli gazdasági tanfolyamok főigazgatója, akit Zsahid Gusztáv igazgató üdvözölt a gazdakörben 34 végzett növendék állította ki terményeit, 25 leány pedig kézimunkáit, befőtteit, süteményeit. A kiállított dolgok a tanfolyam oktató munkájának fényes bizonyítékai voltak. A földművelésügyi miniszter képviselője beszédet intézett a fiatal gazdákhöz és kézfogással avatta őket „okleveles gazdákká”.

Vitéz Czeglédy Béla a tiszántúli mezőgazdasági kamara igazgatója.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara október hó 29-én délután tartotta meg a debreceni vármegyeházán évi rendes közgyűlését, amelyben betöltötte a tragikus módon elhunyt Rózsa Lajos halálával megüresedett igazgatói tisztelet. A közgyűlésen Kállay Miklós kereskedelmi államtitkár is megjelent. Fay László báró főispán kamarai elnök megnyitása után Kállay Miklós államtitkár szólalt fel, aki összetartásra buzdította a gazdákat. A beszéd után megejtették a választást, amelyen öt jelölt közül általános szótöbbséggel vitéz Czeglédy Bélát választották meg a kamara igazgatójává.

Kender és len fonását

legelőbb árért vállalja a

Hirdi kenderfonógyár Pécs mellett.

Kérjen árjegyzéket!

Felvétel a keszthelyi gazdasági akadémia teigazdasági ellenőrző tanfolyamára.

A földművelésügyi miniszter a keszthelyi gazdasági akadémia 1931 január hó 5-től március hó 31-ig tartó altszti miniszteri állásra képzési teigazdasági ellenőrző tanfolyam megtartását rendelte el, amelyre negyven tanuló vehető fel. A tanfolyam ingyenes, de a résztvevők lakások, ellátások, valamint a papírnymtatvány és tankönyvszükséglet költségeit maguk viselik. Napi étekezés ára az akadémia menzáján 1.80 pengő. A nyomtatványok és könyvek ára 80 pengő, mely a jelentkezéskor lefizetendő. A felvételi feltételek a következők: A betöltött 18., illetve be nem töltött 40. életév, erős, egészséges és ép testalkat. A csermajori vagy sárvári mezőgazdasági tejipari szakiskola vagy a kishéber tejmunkásképző iskola vagy bármely mezőgazdasági szakiskola (földmivessiskola) sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány. Bár a vezetőség a végzett tanuló részére az alkalmaztatást nem biztosítja, írásbeli nyilatkozat állítandó ki arról, hogy a tanfolyamot végzett tanuló kötelezi magát, hogy a tanfolyam elvégzése után a földművelésügyi minisztérium kérésére és általa meghatározott helyen, három egymásután következő éven át szolgálatot vállal. Az 1.60 pengős okmánybellejeggel ellátott, a kellő bizonyítványokkal felszerelt, sajátkezűleg írt és a földművelésügyi miniszterhez címzett folyamodványokat a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságához legkésőbb november 20-ig kell benyújtani.

A győri mezőgazdasági kamara igazgató-választmányi ülése.

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara (Győr) igazgatóválasztmányja sokorópátka Szabó István orsz. képviselő elnöklete alatt tartott legutóbbi igazgatótanácsi ülésén egyhangulag foglalt állást a tejkérdésnek legsürgősebb rendezése érdekében. Ormándy János dr. igazgató beszámolt a kamara több hónapos szakadatlan munkájáról a burgonyatermes értékesítésre, az olajosipari növények termelésének fokozására és az angol husssertéstennyésztés és bacon-értékesítés és feldolgozó telepek Dunántulnban való létesítése érdekében. A burgonyatermelők és exportörök szindikátusa végre megalakult s megkezdte munkáját. De egyidejűleg megalakult a burgonyaexportörök országos kereskedelmi szervezete is és a kettőből közösen alkotott szerv lesz hivatalos export irányítására. Páma, Győr, Kaposvár, Nagykanizsa központokkal szervezés alatt áll. A lefőbbölt tej felhasználásával nevelt angol sonkamalacok tenyésztésének (bacon) kiterjesztése. A boletta értékelése esetén az érték megfelelését kéri a kamara bérlő és bérbeadó között. Többek javaslatára a papok, tanítók, kántorok, egyházak, iskolák, jegyzők, közalapoknak a bolettaérték elvesztése miatt való kárpótlását indítványozták ugyanannak az alapnak terhére, mely a törpebirtokok földadóját viseli. Lás Ferenc (Székesfehérvár) javaslatára a gazdaköveteléseket a kamarák kiüldöttsége fogja Mayer János földművelésügyi miniszter és Bethlen István gróf miniszterelnök elé terjeszteni.

LÓPOKRÓCOK!

Még a legelőbbért is jótállok!
Meg nem felelőért a pénzt visszaadom.

1 pár gazdasági lóporcra 116x179 nagyságban, sima szürke, színes csikokkal	P 16.50
1 pár ugyanaz, de 128x182 nagyságban	P 20.50
1 pár kiváló vastag, sötétbarna alap, élénk díszes bordúrral, 118-175 nagyságban, a legnagyobb strapára alkalmas	P 22.-
1 pár ugyanaz, de 128x185 nagyságban	P 26.-
1 pár bolgár lótakaró 132x190 nagyságban, ujnyí vastag, sötétszürke, szép kék csikokkal	P 37.50
1 pár legkiválóbb Montán (bánya) lótakaró szürke alapon kék bordúrral, 132x190 nagyságban	P 46.50
- Vidékre bérmentve utánvétellel küld, ha megrendeléskor e lapra hivatkozik.

Embereknek való meleg takarók.

Kitűnő minőségű, puha, meleg zebra takaró 120x180 nagyságban, darabja	P 4.20
Kiváló finom teveszortakaró 130x180 nagyságban	P 25.-
140x193 nagyságban	P 30.-
Ugyanilyen színű utánzat, de szintén finom, puha és meleg, 130x180 nagyságban	P 12.-
- Vidékre bérmentve utánvétellel küld, ha megrendeléskor e lapra hivatkozik.

SZÓTS VII., Rákóczi-ut 10. (Sip-utca sarkán.)

Címre nagyon ügyelni!

A Népszövetség falu-egészségügyi konferenciája Budapesten. A Genfben lévő nemzetek szövetségének egyik alosztálya, a falu egészségügyi bizottsága múlt hét folyamán Budapesten konferenciát tartott. A tanácskozások folyamán, október 28-án a budapesti közegészségügyi intézet részéről *Steller Mária* védőnő tartott előadást. Az előadás után a konferencia tagjainak tiszteletére a főváros ebédet adott a Gellért-szállóban, ahol *Némethy Béla* tanácsnok köszöntötte a vendégeket. A tanácsnok szavaira *Boudreau* amerikai delegátus válaszolt. A kiküldöttek négy napig tartózkodtak Budapesten, amely idő alatt megtekintették a főváros nevezetességeit.

Hősi szoborleleplezés Dunavésén. Dunavése nagyközség közel kétszáz hősi halottjának bronzszobrát október hó 26-án nagy ünnepélyességgel leleplezték le. A leleplezésen több ezer főnyi közönség jelent meg. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amely után *Lukácsy Imre* káplán, a szoborbizottság elnöke méltatta a hősök emlékét, majd pedig *Preszty Elemér* főispán ünnepi beszédet mondott. Az ünnepség alkalmával több, mint ötven koszorút helyeztek a leleplezett szoborra. Délben a megyelentek tiszteletére a községi kaszinóban díszebéd volt.

A reformáció emléke. A magyar protestánsok október hó 30-án Budapesten a reformáció emlékére ünnepséget rendeztek. A pesti és a budai vigadóban, továbbá a Deák-téri és a Szilágyi Dezső-téri templomokban este 6 órakor istentisztelettel egybekötött megemlékezés volt. Október hó 31-én a Kálvin-téri református templomban és a Deák-téri evangélikus templomban ünnepi istentisztelet volt, amelyen a protestáns társadalom számos tagja jelent meg.

Szekszárdi leányok és legények.

A Stefánia Szövetség közgyűlése. Október hó 29-én tartotta meg Budapesten évi közgyűlését az *Országos Stefánia Szövetség*. A közgyűlésen *Pettkó-Sandtner Aladár* államtitkár elnökölt. A Szövetség évi számadásai szerint a Szövetség ingatlanainak értéke közel egymillió pengő; száznolcvankilenc védőintézet, harminc tejkonyha, hét anyaotthon, tizenöt bölcsőde, nyolc napközi otthon és szülőintézet tartozik a Stefánia Szövetség kötelékébe. *Csilléry András* dr. volt miniszter és *Weis István* dr. miniszteri tanácsos indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítette meg *Keller Lajos*nak, a Szövetség igazgatójának érdemeit, akinek működése alatt nőtt naggyá a Stefánia Szövetség. A Szövetség felterjesztéssel fordul a népjóléti miniszterhez az iránt, hogy biztossítsa az anya- és csecsemővédelemnek az egész országra való kiterjesztését.

Emlékoszlopot állítottak a hős esendőrnek. *Lébény* községben október hó 26-án leleplezték le ünnepélyes keretek között *Veszprémi Antal* esendőrőrmester síremlékét és emlékoszlopát. Amint ismeretes, Veszprémit a lébényi uradalmi erdőben még a múlt évben orrvadások lelőtték. Az ünnepség a katolikus templomban tartott gyásztisztelettel kezdődött, amely után az ünnepelők az erdőben, a tízharc színhelyén felállított emlékműnél gyülekeztek, ahol *Bereza Jenő* százados beszédben méltatta a hős esendőrőrmester halálát. *Buday Andor* ezredes a esendőrség nevében koszorúzta meg az emlékoszlopot, majd pedig *Wenkheim Pál* gróf, a birtok tulajdonosa, vette át az emlékművet. A lébényi erdőben *Jatsorvcsy András* esendőrőrmagy méltatta Veszprémi őrmester önfeláldozását, majd pedig *Skultéty* alispán a vármegye nevében, *Buday Andor* ezredes pedig a esendőrség nevében helyezett koszorút Veszprémi sírjára.

Nagyszékelyen elverték a gazdák egy kommunista hálózat. *Ernyős* Gyula budapesti ügynök október hó 29-én *Nagyszékely* községben házról-házra járta a gazdákat és szappant ajánlott megvételre. Az egyik gazdánál annyit ideig erőszakoskodott, hogy végül a gazda, aki nem akart szappant vásárolni, kikérgette a házából. A hálózó kifelé indult, de utközben visszakiabált: „*Na megálljon, én kommunista vagyok s ha a mi pártunk uralomra kerül, lejövünk ide, aztán magával is, meg a többi gazdával is elbánnunk!*” A jó magyar gazdának sem kellett több és szomszédjával együtt úgy elverte a hálózat, hogy az végül is letagadta kommunista voltát. A hálózat azután átadták a esendőröknek, akik Budapestre vitték a kommunista szappanárut, ahol előállították a főkapitányságon.

Az utolsó percig várt, de megadta az árát az a gazda, aki nem szerezte be idejében lovának a téli pókrócot. Elvégre egyre megy, ha a takarókat előbb tartja készületben és nem vár az utolsó percre. Lapunk mai számában felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét *Szűts (Rákóczi-ut 10., Sip-utca sarkán) lópókróc hirdetésére.*

Fogalom

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet

20% engedmény

adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek

legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkból külön kedvezményképpen (P 1.50-es menüt kivéve)

10%

engedményt adunk.

Semmi

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a

KELETI PÁLYAUDVARRAL.

Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban.

PARK NAGYSZÁLLODA

Budapest, VIII., Baross-lér 10. sz.

Szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával.

Tátra mentén...

Messze, messze Tátra mentén
Sötét az ég alja,
Meg, megcsörren ezer bilincs,
De senki sem hallja.
Száll a szellő Kárpátokról
Le, az Aldunáig...
Jaj, fohász és fájó könnyek:
Zokogása hallik...

Messze, messze Tátra mentén
Nem nyílnak virágok.
Hűsoszorus, bükk erdők közt
Kiveszték a lángot,
Nincsen nóta, öröm, vigás, sehol
A falvakban,
Nem virít a: nebánys virág
Lányos ablakokban.

Törnek rájuk vad erővel:
Letépni merészlik.
Nincsen, aki... bosszút álljon,
Talán inkább védik,
Zsarnok kezek szerzte nyíltan,
Mindent elrabolnak...!
Ami magyar, — ami még szent —
Hozzá merni nyulnak.

Messze, messze Tátra mentén
Az igazság hallgat.
Álnok bilincs, koldus rabság:
Milliót takargat.
Száll a szellő Kárpátokról
Le az Aldunáig,
Jaj, fohász és fájó könnyek:
Zokogása hallik!

(Beküldte: Gombos Mihály Tiszolók.)

Halálos vasuti katasztrófa Franciaországban. Párisi jelentés szerint, a Lyon és Bordeaux városok között közlekedő gyorsvonat Lyon közelében október hó 29-én kisiklott. A vasuti szerencsétlenség alkalmával a két mozdonyvezető, a mozdony fűtője és az egyik női utas meghalt és ötven súlyosan megsebesültek. A kisiklott gyorsvonat Svájból haladt a tengerpart felé és kétszázötven román kivándorlót szállított.

Új magyar hajók a tengeren. Lotterdamban a Trans-Océánia magyar szabadhajózási rt. a napokban három tengeri gőzöst vásárolt. Az adásvételi szerződést október 28-án írták alá s a társaság még aznap délelőtt megkapta az engedélyt a rotterdami magyar főkonzulátustól a magyar lobogóknak a hajókon való kitűzésére. A három új magyar hajót: Tátra, Tenger és Tisza névre keresztelték. Az ünnepélyes lobogófelvonás a rangidős parancsnok hajóján, a Tiszán történt. A jelenlévők elénekelték a Szózatot, miután a piros-fehér-zöld zászlót felvonták a három hajó árbocára.

Agyonlőtte magát egy bankigazgató. Tóth Béla, a Magyar Általános Hitelbank egyik igazgatója Budapesten, október 28-án délelőtti idegrohamában agyonlőtte magát. A tragikus módon elhunyt igazgatót néhány évvel ezelőtti idegbetegség támadta meg s hosszabb időn át külföldi szanatóriumban kezelte magát. Az öngyilkosságot az igazgató altisztje fedezte fel, aki azonnal mentőket hívatott és beszállították a közeli Pajor-szanatóriumba. A golyó megvakította a bankigazgatót, akit azonnal műtőasztal alá vették, a szanatóriumban azonban nem sikerült megmenteni az életnek, mert a súlyos sebesülés következtében még aznap este — anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna — meghalt.

Meghalt a világ legöregebb asszonya. Braziliában a napokban meghalt Rosa da Costa, a világ legöregebb asszonya, százötvenéves korában. Az asszony után tizennyolc gyermek maradt, tizennygy fiú és négy leány, valamennyien száz évnél idősebbek. A hátramaradtak közt van százhuszonnégy unoka, kétszázharminc dédunoka, tizennygy ükunoka, akik közül a legfiatalabb tizenhárom éves. A legújabb népszámlálási adatok szerint Braziliában igen sok száz évesnél idősebb ember él.

Telefonon jelentkezett egy betörő. Ferencz Károly rovtmultu kasszaferő, aki a napokban Budapesten, a Teréz-körút 5. számú házában lévő irodát kifosztotta, október hó 29-én telefonon fölhívta a budapesti főkapitányságot és az ügyeletes tisztviselőnek elmondotta, hogy ha el akarják fogni, menjenek érte egy Váci-utji kis kocsmába. A bejelentés után azonnal detektívek siettek a helyszínre, akik tényleg meg is találták a kocsmában a betörőt. Ferencz már várta a detektíveket, akik azután elfogták és beszállították a főkapitányságra. Ferencz Károly elmondotta, hogy az utóbbi időben rosszul mentek a betörések, nem tudott nagyobb zsákmányhoz jutni és már unta a hideg esőben való csatangolás, ezért tehát elhatározta, hogy önként jelentkezik. A betörőt kihallgatása után letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

Mást is megsebesített egy öngyilkos. Október hó 29-én este Szecsd alsótanán Bacsó János huszonegy éves legény Frommer-pisztolyával agyonlőtte magát. Bacsó egyik ismerősének, Fodor Istvánnak fűszerüzletébe ment, ahol rádiót hallgatott, azonban egy őrzetlen pillanatban az ízlet mellett lévő helyiségben a tűkör elé állt és pisztolyával föbelőtte magát. A golyó keresztül furdott Bacsó koponyáján és a boltban lévő Fodor Jánost is vállon találta. Bacsó azonnal meghalt, Fodor János pedig életveszélyesen megsebesült.

Ha rheumás, rendeljen azonnal Czako-féle törv. védett Junó-szeszt és kenőcsöt és azonnal meggyógyul. Sok köszönő- és elismerőlévi igazolja kitűnő hatású eredményét. Megrendelőhely: Isteni gondviselés gyógyszertár, Budapest, VI., Király-utca 88/B. szám.

Merénylet Esterházy Pál gróf jószágigazgatója ellen. Titokzatos merénylet történt október hó 27-én este Esterházy Pál gróf rédei birtokán. Elekcs Gyula jószágigazgató lakásába este sörétes puskával ismeretlen tettes kétszer belőtt az ablakon. A sörétek megsebesítették az asztalnál ülő jószágigazgatót. Mire a házbeliek a merénylet keresésére indultak, a titokzatos lövöldöző addig eltűnt. A csendőrség szigorú nyomozást indított a jószágigazgató merényletjének kézrekerítésére.

Eltemették a saar-vidéki katasztrófa áldozatait. Mult számban megemlékeztünk arról a borzalmas bányakatasztrófáról, mely a francia megszállás alatt lévő Saar-vidék Maybach nevű bányájában történt, ahol bányaléggrobbanás következtében több, mint száz bányász lelke halálát. A tárnában rekedt bányászok közül csupán tizenhatot sikerült megmenteni, akiknek életbenmaradása is kétséges. A borzalmas katasztrófa áldozatait október hó 19-én temették el a környék őriási részvéte mellett. A temetésen a francia kormány Pernet munkügyi miniszterrel képviseltette magát, a német kormány részéről Guerdard köz-munkügyi miniszter jelent meg. A Saar-vidék elszakítása óta ez az első alkalom, amikor szolgálatban álló német miniszter a megszállott területen megjelent.

A Tiszavárkony-szöbölbeli népkör falában elhelyezett emléktábla leleplezése.

Batról a harmadik: Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára. Székely István főjegyző, Erődy-Harrach Tihamér országgyűlési képviselő, Kovács János plébános, Sárközy István református lelkész.

SZIVÁRVÁNY.

Kutyadolog.

A cigányputri fent volt a parlon, a patika a part alatt. Ha a cigány kiállt a partra s a kezét zsebredugta, egyenesen belátott a patika udvarára. Ha a putri kéménye füstölt és szél kerekedett, a kormos füstöt mind a patika udvarára csapta.

Ez persze nem ment ilyen simán. A falu egyetlen patikusa és egyetlen cigánya között örökös volt a surlódás.

Egy nagy összeveszés után a patikus a putri felé fenyegetett.

— Megállj gazember! Majd elbánok én veled!

Sokáig gondolkozott, végre kifőzte a tervét.

Szerzett két kutyakölyköt. Mikor a kanász meghozta az éber kis jóságokat, bezárkózott velök a szobájába s minden nap foglalkozott velök pár órát.

Mikor a kutyák megnöttek, a patikus egy napsütéses napon kiszólt Mári néninek, az öreg szakácsnőnek, hogy nézze meg, hogy a cigány kint van-e a putrija udvarán.

A cigány fát aprított a parlon.

Mári néni jelentette:

— Kint van a more.

A patikus kinyitotta a szoba ajtaját, mire a két kutya kirohant az udvarra. A patikus meg odament a part alá s kalapja alól a cigányszomszédot lesve, nagyot kiáltott:

— Hahó, ne! ... Ci — gány!

A két kutya csaholva futott a patikushoz, mert a gazdájuk a cigány bosszantására az egyiket Ci-nek nevezte el, a másikat Gány-nak. Jelezve vele, hogy egy cigány két kutyát kitesz.

A cigány megértette a célzást, elvörösödött.

Megállj, patikus! Ezt nem viszed el szárazon!

Ha a patikus két kutyát szerzett, ő szerzett hármat s az egyiket elnevezte Pa-nak, a másikat Ti-nek, a harmadikat Kus-nak. Mikor a kutyák már a nevüket jól értették, a cigány felkészült a bosszura.

Bucsu volt. A patikusnak sok vendége akadt s mikor az ebéd után mit sem sejtve, a cigány bosszantása: a, a vendégek hahotája mellett bemutatta a kutyákat és felkiáltott:

— Ci — gány!

A cigány nem volt rest, a maga kutyáit kieresztette a patriból és még nagyobb kiáltott:

— Pa—ti—kus!

Jelezve, hogy ha egy cigány két kutyának felel meg, akkor szerinte egy patikus hármat tesz ki.

A kutyák ugráltak, a patikust a guta kerülgette.

Ezt már nem lehetett bírni.

Másnap a cigányt becsületsértésért feljelentette. A cigány megjelent a tárgyaláson. A bíró ránézett:

— Hogy merete maga a kutyáját patikusra keresztelni?

A cigány felvetette a fejét:

— Csák a kelcsent ádtam vizsá, kezsit csókolom, mivel á tekintetes ur meg á kutyáját cigányra kerestelte.

A patikus felhorkant:

— Hogy merete a falu egyetlen patikusát megsérteni?

A cigány vállat vont:

— Hogy merete á tekintetes ur á fálu egyetlen cigányát megsérteni? Az én becsülem is becsület.

A patikus ájuzdozott, de nem lehetett tenni semmit, a bíróság pártatlan, a cigánynak igaza volt. A törvény megállapította a kölcsönös sértést, mind a két felet felmentette, de egyttal kötelezte a cigányt is, meg a patikust is, hogy a kutyáknak adjanak más nevet.

Igy lett a Ci—Gányból Cinka és Gáspár, a Pa—Ti—Kusból Pajtás, Tilinkó és Kusti.

Ezzel aztán végetért a nagy per s a békés szomszédi viszony visszaszállt a patikus és a cigány közé.

Irta: NYÁRY ANDOR.

TRÉFÁK

Minek köszönheti?

— Ugyan, minek köszönheti ez a Míci, hogy úgy felvitte az Isten a dolgát?

— Az arcbrórének.

— Olyan szép?

— Fenét! Olyan vastag.

Ne nősilj.

A színész házasodni készül. A sugó lebeszéli és így érvel:

— Kedves öregem, te mindig hallgattál rám. Légy következetes. Hallgass most is rám . . . Ne nősilj.

Az ok.

Egy pesti zsidófiu megtanult spanyolul és angolul, azután elment Spanyolországba idegenvezetőnek. Egyszer egy nagyobb amerikai társaságot bíztak rá. Végigjárta velük Madridot, aztán a környékre vitte őket. Itt megállt egy tisztáson és így szólt:

— Tessék idefigyelni, hölgyeim és uraim . . . Ezen a helyen állt régente az a híres szélmalom, amely ellen Don Quijote olyan nagy hévvel hadakozott.

Egy amerikánus megkérdezte:

— És miből lehet megállapítani, hogy az a szélmalom csakugyan itt volt?

— Hogy miből? — felelte az idegenvezető. — Abból, hogy a szél még most is megrán belöte . . .

Vizgán.

Tanár: Mondja meg nekem, jelölt ur, hogyan lehet megizaszítani a beteget?

Orvosszigorló (elmond három-négy izzasztási módot).

Tanár: Hát még hogyan?

Orvosszigorló (a homlokát törli): Ugy, hogy a tanár urhoz küldöm vizsgázní.

Icig és az ügyvéd.

Móric a faluról bemegy a városba. Megkéri az Icig, keresse fel az ügyvédjét, akinél már három éve hever egy pöre és kérdezze meg, hogy mint áll a dolog. Móricnak egész nap dolga van és nem jut eszébe a megbízatás. Vonata éjféltájt megy és úgy tizkor este kibaktak az állomás felé. Egyszer csak eszébe jut a megbízatás. Fogja magát, visszamegy a városba és tizenegy felé felzörgeti az ügyvédet. Persze, ez nagy bosszúsággal fogadja és mikor meghallja, hogy miről van szó, éktelen dühbe gurul.

— Mondja meg az Icignek, hogy . . . (és itt egy kimondhatatlan óhajjt fejezett ki) — és már csapja is be az ajtót.

Móric illedelmesen elmegy. Félóra mulva ujjab csemetés zavarja fel az ügyvéd éjjeli nyugalalmát. Magánkívül van, amikor látja, hogy ujjból Móric áll az ajtó előtt.

— Mit akar? — rivall rá dühösen.

— Kérem, ügyvéd ur, — mondja alázatosan Móric — elfelejtettem megkérdezni, hogy evégből az Icig jöjjön-e be az ügyvéd urhoz, vagy pedig az ügyvéd ur fog-e kifáradni a falunkba?

Magyar ember

magyar cégtől vásárol

minden hangszer,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Mi lehet az oka annak, hogy selyemhernyóim nagy része közvetlenül a bebábozás előtt elpusztul? 2. Mennyit válik be egy kilogramm selyemgubót az állam? (S. J. F., Dörény.)

— **Felelet:** 1. Némely pete már fertőzve van a Pelrine-kór bacillusával. Az Orsz. Selyemtermelési Felügyelőség Székszárdon ingyen küld ellenőrzőbb, egészséges petéket azoknak, kik kérnek. Mielőbb jelentkezett tehát, hogy májusban kapjon petéket. 2. Egy kg (le nem fejtett) I. osztályú gubóért 2 pengő 30 fillért, 1 kg II. osztályú gubóért 1 pengő 70 fillért fizetnek. A selyemhernyó táplálására és a gubó kezelésére vonatkozó minden utabiztosítást tartalmazó nyomtatványt a székszárdi Orsz. Selyemtermelési Felügyelőség bárkinek díjmentesen küld.

Kérdés: Gyümölcsöst akarok telepíteni, milyen fajlajm almat, körtét és őszibarackot ültessenek, ami a legjobban terem a környékünkön? (D. J., Szegvár.) — **Felelet:** Az Orsz. Gyümölcstermelési Bizottság az Ön lakóhelyének vidékén a következő gyümölcsfajták termesztését ajánlja: Almából: Tüköralma, Asztráláni piros, Charmalovszky, Lángos bibornok, Simonffy piros, Jonathán (árterületre). Körtéből: Amanlis vajkörte, Vilmos körte, Diel vajkörte, Hardenpont téli vajkörte, Öszibarackból: homoktalajra: Amaden, Alexander korai, Gyümölcskertek királynöje, Szögi duránci. Mindezen gyümölcsfélék jól érlelhetők, ha nem fergesek és gondos csomogolásban, sérteletlenül, ütődésmentesen jutnak a piacra. A körte a legértékesebb gyümölcsök egyike s így általában jövedelmezőbb, mint az alma, vagy a sárgabarack.

Kérdés: 1. Egyik hordómban egy kevés kiejtett ujbór maradt. A hordóba mustot öntöttem, ami azonban nem akart erjedésnek indulni, ekkor erősen erjedésben lévő mustot adtam hozzá, mire erjedni kezdett. A mustból lett ujbór azonban erősen ecetes ízű. Bornak nem használható, hogyan készíthetek belőle jó boretetet? 2. Budapesten, az árjegyzés szerint, a lencsés kilogrammja 60—80 fillér, nálunk pedig a kereskedők átlag 25 pengőt kínálnak métermázsánként. Miért van ekkora különbség a fővárosi és az itteni árak között és remélhetjük-e, hogy jobb árat érünk el a lencséről? (10.820. számú előfizető, Homokmégy.) — **Felelet:** 1. A boretetkészítés sikerének első feltétele a jó ecetágy. Az ecetágyat házilag a következőképp készítjük: Vesszünk megbízható helyen (pl. Erjedéstan Intézet Budapest, II., Debrői-u. 15. sz. alatti) készboretetágyának való élesztőt, pl. 1 liter mennyiségre valót és azt egy arra alkalmas nagyobb üvegből felhígítjuk borral olyformán, hogy 1 liter ecetágyra öntünk 2 liter bort. Ez meleg helyre téve, körülbelül 3—4 héten át ecetű válik. Az üveget bedugjuk tölbe (organituba) csavart vattával, hogy a levegő bejuthasson, de a levegővel káros gombák ne. Az ecetesedést a folyadékban képződött hártyszerű, vékony réteg (a tulajdonképpeni hatóanyag) idézi elő. Az alatta lévő va tag, tönör anyag; az üledék. Amidőn az ecetesedésnek indult anyag már elég szúrós szagú és elég érettné s használhatónak látszik, az ágyról lefejtjük (leszivornyázunk) gummisóval olyformán, hogy a felső hártját a gummisóval óvatosan áttörjük és a tiszta ecetet leszivornyázzuk. A megmaradt ágyat ismét feltöltjük borral, de vigyázza, hogy a legfelső hártját vele össze ne keverjük. Legjobb erre a célra hosszúszerű üvegtölcsért használni, avagy a rövid tölesért gummisóval ellátni, amely az aljág leér. Ezen feltöltéssel 3—4 hét alatt ismét nyeriünk kitünő minőségű boretetet. 2. A nagy ár-különbséget részben a szállítási költség, a kereskedő egyéb költségei (tökéjének kamata, raktározási költség, adó, stb.) és néha az indokolatlan nagy nyereség okozza. A megokolás nélkül való nagy nyereséget legjobban látjuk a kenyér árnál, amikor a budapesti pékek a 17 pengős buza lisztjéből készült kenyeret 44—48 fillérért, sőt a fehér kenyeret 56 fillérért árulják. Az árak változására nézve nem merünk jóslásokat bocsátkozni.

Kérdés: Hol kaphatok trágyalézszórázó-csapot? (B. K., Kerec.) — **Felelet:** Trágyalézszórázó-csap kapható Geitner és Rausch cégnél, Budapest, Andrassy-ut 18. és minden nagyobb vaskereskedésben. Ára 12—36 pengő, a kivétel szerint.

Kérdés: Gazdaságomban a tyukok minden esztendőben elhullanak, mi az oka a vérszék és hogyan védekezzem ellene? (F. S., Tokaj.) — **Felelet:** Kétségtelen, hogy egy fertőző betegség pusztítja baromfiállományát. A védekezési mód attól függ, hogy miféle betegséggel állunk szemben. Mutasson meg egy friss hullát egy állatorvosnak, ki megállapítja az elhullás okát s egyáltalán utasítást ad a védekezésre is. Ha egy tyukot így megment, máris megtérült az orvosi vizsgálat költsége!

Rheumás!?

Még ma rendelje meg a **CZAKÓ**-féle törvényesen védett és engedélyezett

JUNÓ-SZESZ ÉS KENŐCS

orvosilag kipróbált háziszerket, amelyet rheuma, csusz, ischiás, zsába és köszvénynél; megfázás vagy megerőltetésből eredő fájdalomknál bámulatos gyorsan és eredményesen használnak. Egy adag elegendő, melynek együttes ára P 11.— használati utasítással. Szétküldés postai utánvétellel.

Isteni Gondviselés Gyógyszertár,
Budapest, VI., Király-utca 88/B szám.

Kérdés: Községünk vadászterületét a szomszédos uradalmak birtokosai bérlék. A jövő éven a bérllet letelik, miképpen volna lehetséges a bérllet megcsereztetése? (11.228. B. A., Körösladány.)

— **Felelet:** A községi vadászterület csak nyilvános árverés útján, előzetesen megállapított feltételekkel adható és vehető bérbbe. — Többi négy kérdésre készségesen válaszolunk levélben, ha pontos címét és nevét velünk közli. Levélben 1873. számra hivatkozzék.

Kérdés: Van egy farkaskutyám, amely után tíz pengő adót fizettem. A szomszéd községben érdeklődtem és ott a községi jegyző ur azt mondta, hogy a farkaskutya házőrző ebnek számít s ezért csak 4 pengő adó jár. Hová forduljak, hogy a jövőben én is csak ennyit fizessék? (11.574. számú előfizető, Siógárd.) — **Felelet:** Forduljon az illetékes magyar királyi adóhivatalhoz.

Kérdés: Égerfaesemlét szeretnék kapni az államtól, hová forduljak? (B. J., Komló.) — **Felelet:** Forduljon az önhöz legközelebb eső magyar királyi állami erdőhivatalhoz, ott adja elő kérelmét.

Kérdés: 1. Akinek a nevére váltót hamisítanak, köteles-e a váltót kifizetni? 2. Ha valaki áruváltót ír alá és az árut nem kapta meg, köteles-e a váltót kifizetni? (Nefeletjremény.) — **Felelet:** 1. Okirathamisítás esetén az az egység, akinek a nevére más írta alá, anélkül, hogy erre felbatalmazást adott volna, nincs kötelezve az okirat szerint. 2. A váltófizetési meghagyást kifogással megtámadhatja azon az alapon, hogy a váltó ellenértékét, vagyis az árut nem kapta meg.

Kérdés: Tizenhét ezer koronám van hadikölcsönben. Tavaly novemberben négyszáz pengőt kaptam, azóta azonban semmit sem. Hová forduljak, hogy a nekem járó segítséget megkapjam? (T. J., Csörnyefölde.) — **Felelet:** Forduljon kérelemmel az illetékes pénzügyigazgatóságához.

Kérdés: Hol szerethetnek be emdeni ludat? (Hü ólvasó, Pajsz.) — **Felelet:** Forduljon Bogay Elemér tenyészetéhez Sárospatak, vagy a Balaton Haszonbaromfi-telephez, Mária-telep.

Kérdés: Ad-e a Vasárnapi előfizetőgyűjtőknek jutalmat? (Ifj. Cs. N. J., Bördöbük.) — **Felelet:** Igen, s a jutalom annál értékesebb, minél több előfizetőt gyűjt. Másik kérdésre levélben válaszolunk.

Kérdés: Mi a címe és a megszólítása 1. a pénzügyminiszter, 2. a belügyminiszter, 3. a földművelésügyi miniszter és a népjóléti miniszter urnak? (Hü előfizető, Szakmár.) — **Felelet:** A miniszterek megszólítása: Nagyméltósági miniszter, Kegyelmes Uram! A levélbirtokra kívül a baloldalon fent „Nagyméltóságú” címzett kell írni, a címek egyébként: 1. Wekerle Sándor dr. magyar királyi pénzügyminiszter, Budapest, I., Vár, Szentháromság-tér. 2. Scitovszky Béla dr. magyar királyi belügyminiszter, Budapest, II., Országház-utca 30. 3. Mayer János magyar királyi földművelésügyi miniszter, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. 4. Ermszt Sándor dr. magyar királyi népjóléti és munkügyi miniszter, Budapest, II., Lánchíd-utca 2.

Kérdés: A technológián benzinnemotor kezeléséről szeretnék vizsgázni. Lehetséges-e? (K. J., Percmarton.) — **Felelet:** Lehetséges, azt azonban előzőben írja meg, hogy végzett-e már valamilyen tanfolyamot vagy pedig van-e megfelelő gyakorlata. Legjobb, ha levélét a magyar királyi Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet igazgatóságához (Budapest, VIII., József-körút 8. szám) intézi, ahonnan válaszbélyeg beküldése esetén részletes írásbeli tájékoztatót küldenek. A tájékoztatót felöllel a gáz, benzín (és más egyéb robbanó motorok), továbbá a mozgó és a stabil gőzgépekre vonatkozó vizsgálati tudnivalókat.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispapja.

A darabot a „Vasárnap“ műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(27. közlemény.)

TERCSI (*félre*): Mit csináljak vele? Szeret beszélni, még majd elárul.

JÓZSI: Mutassa meg az öreg Viki bácsinak.

TERCSI: Véletlenül megtalálnám rugni.

JÓZSI: No lám, no lám, a fájjással?

TERCSI: Majd megtudná.

XVII. Jelenet.

(VOLTAK, ZOLI.)

ZOLI (*balról jön*): Jónapot kívánok!

TERCSI: Jaj, a doktor ur. de jókor jött.

JÓZSI: No lám, no lám.

ZOLI: No csak nincs valami baj?

TERCSI: A bokám alighanem kiment a helyéből.

ZOLI: No majd mindjárt megnézzük.

TERCSI: De én szégyenlem.

ZOLI: Ugyan kérem, én már megszoktam az ilyesmit, még ha nem volnék doktor. (*Letérdel elébe.*) Mutassa a lábát.

TERCSI: Talán előbb levetem a cipőmet.

ZOLI: Majd előbb csak így megtapogatom.

TERCSI: Nem bánom, hát tessék. (*Zoli mefogja.*) Jaj, egy kicsit finomabban!

JÓZSI: Bizony, bizony.

ZOLI (*Tereséhez*): Mért nem küldted el ezt a vén majmot a fenébe, még elárul.

TERCSI: Ne félj tőle, valahogy menjünk be.

ZOLI: A bokaesont kiugrott.

TERCSI: Jaj, jaj!

ZOLI: Muszáj lefeküdni, bíróné asszonyom, mert így nem bírom helyretenni.

JÓZSI: Bizony, bizony. Majd én segítek, doktor ur. Vigyék be.

ZOLI: Azt majd elintézem én.

JÓZSI: De a bíró ur rámbizta, bizony, bizony. (*Feláll, elkezdi tántorogni.*) No lám, no lám, a feje szétfil az öreg Viki bácsinak.

TERCSI (*Zolihoz*): Vidd ki a kamrába, fektesd le egy zsákra.

JÓZSI (*tántorogva*): Kapaszkodjon belém, bíróné asszony. TERCSI: Maga be van rugva!

JÓZSI: No lám, no lám, a bíróné asszony jóvoltából. (*Közbe csúskít.*) Tegye a vállamra a kezét.

TERCSI: Menjén a kamrába, fekédjön le.

JÓZSI: A boka, a boka . . . előbb segítek, bizony, bizony.

ZOLI: Hogy is ne, no jójjön öreg, majd előbb magát bevezetem. (*Betolja a kamrába.*)

TERCSI: Szerencse, hogy leírtattam az öreget.

ZOLI (*bent*): Ugy ni, jó pihenést! (*Kilép, becsúskja az ajtót.*) Eldől már, mint a zsák.

TERCSI (*felugrik*): Szabad a vásár, doktor ur.

ZOLI: Teresikém! (*Megülte.*)

TERCSI: Látod, ez az előjáték. Ugy játszunk ki őket, ahogy akarjuk.

ZOLI: Csak hadd énekeljenek, minik meg itthon turbékolunk. Igaz, a lábad!

TERCSI: Másképp nem tudtam itthon maradni. Szimulálni kellett.

ZOLI: Jó háborus vitéz lett volna belőled.

TERCSI: Teérted mindenre képes vagyok.

ZOLI: Én félek, Teresikém. Jobb is volna, ha itthagynád az öreget. Én meg magamhoz vennék egy kis pénzt, aztán elmennék Pestre, vagy akárhová, megesküdnénk. Egyszer aztán majd csak beletörődne az én apám is. Aztán visszahívna bennünket.

TERCSI: Arra ugyan várhatnánk. Ne félj, ha gazdag leszek, akkor aztán elfogad az a nyakas apád menyinek.

ZOLI: Kérdés, hogy sikerül-e majd a tervünk.

TERCSI (*suttogva*): A folyadék biztos. Mikor idekerültem, észrevettem, hogy egy kutya mindig az udvarunkba ólálkodik. Egy kis levesbe mindig adtam neki belőle. Mindennap soványabb lett. Már tegnap nem jött, három hét untig elég volt neki.

ZOLI: De ha rájöttének a doktorok?

TERCSI: Nem született még olyan professzor, akit a Bora néni le ne főzne a medicínáival. Nem ezek lesznek az elsők a faluban, akik szívbenulásban mentek el.

ZOLI: Szeretném látni azt a folyadékot.

TERCSI: Bent van a szekrényembe, a legeslegelső fiókban.

ZOLI: Nem félsz, hogy megtalálják?

TERCSI: Jól el van az dugva, gyere be, majd megmutatom.

ZOLI: Előbb megnézem az öreget, hogy alszik-e.

TERCSI: Majd én. (*Bemegy a kamrába.*)

ZOLI (*egyedül*): Mit csináljak? Örzsit is szeretem, nem viz rá a lelkiismeretem. Gyilkosnak érezném magam, igaz, hogy megérdemelne, mert nem szeret, emez meg lehozná értem a esilagos eget.

TERCSI: Alszik, mint a juhász kutya.

ZOLI: Azért nem árt, ha rázárjuk az ajtót.

TERCSI: Bent van a kulcs, gyere be, aztán majd én kihozom.

ZOLI: No gyereünk! (*Bemennek.*)

JÓZSI (*kingítja a kamraajtót, lassan kidugja a fejét rajta*): Bementek. (*Kilép.*) Szerencsétlenek, még rázárják az ajtót. (*Kimegy az utcára balra, ahogy eltűnik, mindjárt egy nagyot füttyöl. Teresi kilép, egy kulcs van a kezében, odalép a kamraajtóhoz, bezárja.*)

TERCSI: Így ni! Igaz, hogy fölösleges, de biztosabb. Ugyan nem sokat ártana amugy se. Hej, Zolikám, ugy veszem észre rajtad, hogy te is ingadozol. No de ne félj, van a te számodra is, megbolondítlak úgy, hogy még a lábam is fogod csókolni. Nem engedlek ki a körmeim közül. Persze, ilyenek a férfiak, a szerelembe nem válogatósak. De mikor arról van szó, hogy megházasodni, akkor mégis csak a fiatalokhoz állnának. No, majd adok én neked esirkehust. (*Bemegy.*)

JÓZSI (*amint Teresi bemegy, hamar kilép*): Alászolgázza. Ugy, most megnézem az ablakokat az utcáról. (*El jobbra, egy kis szünet, visszajön.*) Jobb- és balablak befüggönyözve, még a nap se éri őket. Most csak az a kérdés, hogy emezek, hogy érkeznek meg. A elgánynak jó lába van, de mégis beletart öt-hat, vagy esetleg tite perembe, míg visszaér velük. No ezek ugyan szép dologba mesterkednek. A legelső fiók. No, majd megnézzük, leg-alább bizonyíték van a kezembe. Ha nem félnék, hogy elhamarkodom a dolgot, rájok verném az ajtót. De nem merem, mert kirepülnek a galambok. (*Egy kis szünet.*) Csak gyűnnének már. Még majd megúnják a turbékolást a galambjaim, aztán szárnyra kerekednek. No de majd azon is segítek, megfogom a kiliemet. (*Odamegy az ajtóhoz, egy kis szünet.*) Igaz, hogy nem nyerek vele semmit. Valaki szaladva jön, megnézem.

XVIII. Jelenet.

(JÓZSI, PETI.)

PETI (*télepszekadva jön*): Gyűnnek, öreg, lóhalálában.

JÓZSI: Lassabban egy kicsit, meghallják.

PETI: Kik?

JÓZSI: A bíróné, meg a doktor.

PETI: Csak nem beteg a bíróné?

JÓZSI: Haldoklik.

PETI: Csak nem?

JÓZSI: De bizony. Lehet, hogy már a mennyország felő kocsikázik a Péter bácsihoz.

PETI: Majd elzsavarja az öreg, nem oda való ő.

JÓZSI: Hát hová?

PETI: Hát a pokolba, a belzsebb öméltósága mellé, hilek-füstölőnek.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Számrejtvény.

28, 16, 10, 28, 16, 36, 11, 36, 11,	Kisgyermek esti dala.
20, 8, 10, 33, 24, 22, 26,	Hazánk idegen nyelven.
13, 19, 25, 13, 29,	Gyilkoló eszköz.
17, 33, 30, 37, 6, 6, 17,	Rádióhoz szükséges.
24, 22, 21, 4, 26, 24,	Ország.
18, 37, 10, 33, 2,	Pénz.
12, 5, 9, 14, 18, 5, 9,	A golya így beszél.
3, 29, 27, 21, 27,	Déligyümölcs.
7, 31, 15, 9, 34, 33,	Ha ez nincs, eső sincs.
23, 29, 22, 26, 1, 19, 32,	Zenekarba van.
1—37.	Böles mondás.

(Beküldte új. Józsa Lajosné Szántay Erzsike Tiszaderzséről.)

2. Szórejtvény.

X
Hétfő ol $\frac{e}{o}$ h t arany pármén

(Beküldte Ábrahám Erzsébet Tengőrvöl.)

3. Szórejtvény.

3 g nép állathang
(á=a)

(Beküldte Ádám Sándor Sajómercséről.)

4. Szórejtvény.

Szamárbógés
Jókai Mór

(Beküldte Kultor Barna Sajókazincéről.)

5. Pontrejtvény.

V . d . n . i . á . a .

(Beküldte Kiss Endre Zalaszentmihályról.)

6. Szórejtvény.

német halványsárga szobor

(Beküldte Farkas Ferenc Somogyagyabajomról.)

7. Szórejtvény.

d d S Tisza kenőcs A T
d d

(Beküldte Kovács Lukács Kisújszállásról.)

8. Szórejtvény.

Dohányos teszi Visegrád $\frac{v}{a}$ y

(Beküldte Naáz Albert Budapestről.)

9. Szórejtvény.

Ny 16 P 32 fillér **Y** $\frac{\text{rizling}}{a}$
(b=d)

(Beküldte Péter Tereska Kozármislenyhől.)

10. Pontrejtvény.

. z . n . r . . á . o . n . m . v . l . g . ó . v . l .

(Beküldte Martin Lajos Hedrehelyről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 48-ik számban közöljük.

A 42-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Egyéni lap. 2. Szórejtvény: Boecskorban a medve. 3. Pontrejtvény: A toronyban deket harangoznak. 4. Szórejtvény: Havi folyóirat. 5. Talány: Nád, dán. 6. Szórejtvény: Az ember tragédiája. 7. Pontrejtvény: A „Vasárnap” rejtvényeit az olvasók készítik. 8. Szórejtvény: Hatthatós. 9. Pótlórejtvény: Aki mer, az nyer. 10. Szórejtvény: Házitüznözök.

Helpésen megfejtették: Szalay Julia, Kovács Bálint, Kalauz Pál, Gálfi Antal, Fazekas Dániel, Kisgörgöy Ágoston, Skorb János, Mohos Pál, Vincze László, Eöry Rózi, Mohos Pál, Domján Böske, Boa József, Vanesa József, Ifj. Sümegi József, Sziklay Ede, Bieskei Kötay Ferenc, Bus Rósika, Halász György, Gere Piroška, Tóth Lajos, Dávid Béla, Papp János, Székely István, Kalmár János, Hajós László, Horváth István, Nagy Imre, Boros Dezső, Peták Béla, Tóth Józsa, Balázs Deues, Demeter István, Mester Péter és Nagy András.

Jutalomkényvet nyertek: Szalay Julia (Galagonyörk), Mohos Pál (Mártély), Vanesa József (Kővágós-tölcs), Bus Rósika (Kispest) és Skorb János (Tápiógyörgye).

A 43-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és a nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 9-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Abádszalók, Kiskunmajska, Kunszentmárton, Szabadszállás. — Lóvásár: Budapest. Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 10-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bácsbokod, Romhány, Kápolna, Kenderes, Magyarkeszi (sertésvásár bizonytalan), Mohács, Mór, Rakamaz, Hercegszántó, Sárosd, Szikszó, Tiszacseg, Vasvár (sertésvásár bizonytalan), Várpalota. — Kirakodóvásár: Mosonszentjános, Budapest. — Lóvásár: Budapest.

November hó 11-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bükkösd, Csorna, Györszentmárton, Gyulakeszi, Kölesd, Körmen (sertésvásár bizonytalan), Nagyszakácsi (sertésvásár bizonytalan), Toponár, Tótszentmárton, Zalaszentgrót (sertésvásár bizonytalan). — Ló-, marha- és sertésvásár: Kisterenye. — Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 12-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Ajka, Földes, Hegyfalva (sertésvásár bizonytalan). — Ló-, marha- és sertésvásár: Csorna, Székesfehérvár. — Kirakodóvásár: Budapest, Kisterenye.

November hó 13-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Hajdudorog, Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Kisbér, Lajoskomárom, Nyírbátor, Püspökládány. — Ló- és marhavásár: Devecser. — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Pölöske. — Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 14-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Aszód. — Marha- és sertésvásár: Gyoma. — Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 15-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Cibakháza, Lőrinci. Ló-, marha- és sertésvásár: Makó, Szegvár. — Lóvásár: Gyoma. — Kirakodóvásár: Budapest. — Marha- és kirakodóvásár: Nagyrákos.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 3-án.)

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPAC

Buza tiszavidéki 77 kg-os 14.30—15.05, 78-as 14.15—15.20, 79-es 14.60—15.45, 80-as 14.70—15.65, 81-es 14.70—15.85, felsőtiszai 77 kg-os 14.15—14.35, 78-as 14.30—14.40, 79-es 14.45—14.60, 80-as

